

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE KOPEX S.A.

sporządzone za okres od 1 stycznia 2016r. do 31 grudnia 2016r.

Katowice, kwiecień 2017 rok

Nota	SPIS TREŚCI	
	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.	4
	Skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.	6
	Sprawozdanie z całkowitych dochodów Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.	7
	Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.	8
	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.	9
1.	Informacje ogólne	10
2.	Istotne osądy zastosowane przy sporządzeniu sprawozdania finansowego	10
3.	Skład Zarządu i Rady Nadzorczej	14
4.	Podmiot dokonujący badania sprawozdania finansowego	14
5.	Podstawa sporządzenia sprawozdania	15
6.	Spółki wchodzące w skład skonsolidowanego sprawozdania finansowego	15
7.	Istotne zasady rachunkowości	16
8.	Zarządzanie kapitałem	28
9.	Polityka zarządzania ryzykiem finansowym i zabezpieczanie	28
10.	Informacja o przeliczeniach wybranych danych finansowych	36
11.	Szacunki i osądy księgowe	37
12.	Noty objaśniające do Sprawozdania z sytuacji finansowej oraz Rachunku zysków i strat	38
	12.1. Wartości niematerialne	38
	12.2. Wartość firmy jednostek podporządkowanych	38
	12.3. Rzeczowe aktywa trwałe	40
	12.4. Nieruchomości inwestycyjne	42
	12.5. Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności	43
	12.6. Należności leasingowe	44
	12.7. Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	45
	12.8. Odroczony podatek dochodowy	45
	12.9. Zapasy	49
	12.10. Należności	49
	12.11. Udzielone pożyczki	51
	12.12. Pozostałe aktywa i zobowiązania finansowe	52
	12.13. Środki pieniężne	53
	12.14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i zobowiązania z nimi związane	53
	12.15. Kapitał zakładowy	54
	12.16. Emisja akcji powyżej wartości nominalnej	54
	12.17. Kapitał z aktualizacji wyceny	54
	12.18. Zakumulowane straty	55
	12.19. Kredyty i pożyczki	55
	12.20. Pozostałe zobowiązania	58
	12.21. Zobowiązania leasingowe	59
	12.22. Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	59
	12.23. Pozostałe rezerwy na zobowiązania	61
	12.24. Rozliczenia międzyokresowe	62
	12.25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	62
	12.26. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	63
	12.27. Koszty według rodzaju	63
	12.28. Pozostałe przychody	64

12.29. Pozostałe koszty	64
12.30. Pozostałe zyski (straty)	64
12.31. Utworzone i rozwiązane odpisy na aktywa niefinansowe	65
12.32. Przychody finansowe	65
12.33. Koszty finansowe	65
12.34. Podatek dochodowy	66
13. Zobowiązania warunkowe i sprawy sporne	67
14. Sprawozdawczość według segmentów branżowych i geograficznych	68
15. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym	70
16. Informacje o łącznej wartości wynagrodzeń i nagród wypłaconych lub należnych dla osób zarządzających i nadzorujących emitenta	71
17. Transakcje z jednostkami powiązanymi	72
18. Oświadczenie Zarządu Spółki KOPEX S.A.	74

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej KOPEX

Nota		31.12.2016	31.12.2015
	AKTYWA		
	Aktywa trwałe	470 979	1 107 855
12.1	Wartości niematerialne	21 421	130 658
12.2	Wartość firmy jednostek podporządkowanych	-	41 568
12.3	Rzeczowe aktywa trwałe	298 526	673 627
12.4	Nieruchomości inwestycyjne	31 971	22 392
12.5	Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności	-	51 325
12.6	Długoterminowe należności leasingowe	19 407	34 070
12.7	Pozostałe długoterminowe aktywa	83 348	79 189
12.8	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16 306	75 026
	Aktywa obrotowe	734 503	1 020 936
12.9	Zapasy	110 854	258 892
12.10	Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług	221 333	391 910
12.10	Krótkoterminowe pozostałe należności	138 315	85 101
12.6	Krótkoterminowe należności leasingowe	19 235	21 543
12.11	Udzielone pożyczki krótkoterminowe	8 040	45 690
	Należności dotyczące bieżącego podatku dochodowego	8 136	8 344
12.12	Pozostałe aktywa finansowe	30 019	1 984
12.26	Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane	89 836	145 184
12.13	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	108 735	62 288
12.14	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	59 047	1
	Aktywa razem	1 264 529	2 128 792

Nota	ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY	31.12.2016	31.12.2015
	Kapitał własny	202 428	1 102 359
12.15	Kapitał zakładowy	74 333	74 333
12.15	Akcje własne	-2 979	-2 979
12.16	Emisja akcji powyżej wartości nominalnej	417 330	1 054 942
12.17	Kapitał z aktualizacji wyceny	-169	1 825
	Różnice kursowe z przeliczenia	17 158	8 396
12.18	Zakumulowane straty	-305 234	-42 528
	Kapitał udziałów niekontrolujących	1 989	8 370
	Zobowiązania długoterminowe	615 522	69 862
12.19	Kredyty i pożyczki długoterminowe	574 438	-
12.20	Długoterminowe pozostałe zobowiązania	95	1 504
12.21	Długoterminowe zobowiązania leasingowe	24 210	39 548
12.8	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 700	4 986
12.22	Długoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	13 675	22 277
12.23	Pozostałe długoterminowe rezerwy na zobowiązania	1 025	11
12.24	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	379	1 536
	Zobowiązania krótkoterminowe	412 917	956 571
12.19	Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	641	546 345
12.25	Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług	79 401	171 630
12.20	Krótkoterminowe pozostałe zobowiązania	240 812	108 993
12.21	Krótkoterminowe zobowiązania leasingowe	15 653	26 608
	Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	546	726
12.12	Pozostałe zobowiązania finansowe	1 244	1 507
12.22	Krótkoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	14 298	13 936
12.23	Pozostałe krótkoterminowe rezerwy na zobowiązania	45 751	15 465
12.24	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	14 571	71 361
12.14	Zobowiązania związane z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży	33 662	-
	Zobowiązania i kapitał własny, razem	1 264 529	2 128 792
	Wartość księgowa	202 428	1 102 359
	Liczba akcji	74 056 038	74 056 038
	Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	2,73	14,89

Skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej KOPEX

	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
Nota		
	DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA	
12.26	Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	777 174 980 660
12.27	Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	785 548 912 965
	Zysk (strata) brutto na sprzedaży	-8 374 67 695
12.28	Pozostałe przychody	11 011 10 956
12.27	Koszty sprzedaży	25 765 42 365
12.27	Koszty ogólnego zarządu	66 902 74 755
12.29	Pozostałe koszty	161 872 48 486
12.30	Pozostałe zyski / (straty)	-525 6 474
12.31	Odpisy na aktywa niefinansowe	-379 783 -1 292 584
	Strata z działalności operacyjnej	-632 210 -1 373 065
12.32	Przychody finansowe	9 403 14 694
12.33	Koszty finansowe	62 757 82 300
	Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-39 289 2 717
	Strata brutto	-724 853 -1 437 954
12.34	Podatek dochodowy	57 664 -33 239
	Skonsolidowana strata netto z działalności kontynuowanej	-782 517 -1 404 715
12.14	Skonsolidowana strata netto z działalności zaniechanej	-120 191 -66 664
	Skonsolidowana strata netto razem	-902 708 -1 471 379
	Zysk (Strata) netto przypadający udziałom niekontrolującym	-1 005 533
	Strata netto przypadająca akcjonariuszom spółki dominującej, z tego:	-901 703 -1 471 912
	-z działalności kontynuowanej	-781 512 -1 405 248
	-z działalności zaniechanej	-120 191 -66 664
	Średnia ważona liczba akcji zwykłych	74 056 038 74 056 038
	Strata netto razem przypadająca akcjonariuszom spółki dominującej na 1 akcję zwykłą	-12,18 -19,88

Sprawozdanie z całkowitych dochodów Grupy Kapitałowej KOPEX

	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
Skonsolidowana strata netto	-902 708	-1 471 379
Inne całkowite dochody, które nie zostaną przeniesione do wyniku finansowego	1 546	-2 529
Zyski (Straty) aktuarialne z tytułu programów zdefiniowanych świadczeń	2 766	-407
Podatek dochodowy od zysków (strat) aktuarialnych	-526	77
Pozostałe dochody	-694	-2 199
Inne całkowite dochody / (straty), które mogą być przeniesione do wyniku finansowego:	6 623	-9 185
Różnice kursowe z przeliczenia	8 617	-11 525
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	27	-
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-2 496	2 889
Podatek dochodowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	475	-549
Razem inne całkowite dochody po opodatkowaniu	8 169	-11 714
Całkowite dochody ogółem	-894 539	-1 483 093
Przypadające na udziały niekontrolujące	-1 130	538
Przypadające na akcjonariuszy KOPEX S.A.	-893 409	-1 483 631

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy Kapitałowej KOPEX

Kapitał zakładowy	Akcje własne	Emisja akcji powyżej wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny			Różnice kursowe z przeliczenia	Zyski zatrzymane / Zakumulowane straty	Razem	Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	Kapitał własny razem
			Instrumenty zabezpieczające	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Podatek odroczone					

Saldo na 01.01.2015	74 333	-2 979	1 054 942	-393	-196	74	19 855	1 465 644	2 611 280	6 527	2 617 807
Całkowite dochody ogółem	-	-	-	2 889	-	-549	-11 459	-1 474 512	-1 483 631	538	-1 483 093
Przejęcie/zwiększenie/zmniejszenie kontroli	-	-	-	-	-	-	-	-3 221	-3 221	1 454	-1 767
Dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-29 622	-29 622	-149	-29 771
Darowizny	-	-	-	-	-	-	-	-817	-817	-	-817
Saldo na 31.12.2015	74 333	-2 979	1 054 942	2 496	-196	-475	8 396	-42 528	1 093 989	8 370	1 102 359

Saldo na 01.01.2016	74 333	-2 979	1 054 942	2 496	-196	-475	8 396	-42 528	1 093 989	8 370	1 102 359
Całkowite dochody ogółem	-	-	-	-2 496	27	475	8 762	-900 177	-893 409	-1 130	-894 539
Dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-20	-20	-5 251	-5 271
Pokrycie straty	-	-	-637 612	-	-	-	-	637 612	-	-	-
Połączenie jednostek pod wspólną kontrolą	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1
Darowizny	-	-	-	-	-	-	-	-122	-122	-	-122
Saldo na 31.12.2016	74 333	-2 979	417 330	-	-169	-	17 158	-305 234	200 439	1 989	202 428

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy Kapitałowej KOPEX

	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ:		
Strata brutto z działalności kontynuowanej	-724 853	-1 437 954
Korekty o:		
Amortyzacja	174 823	144 771
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	39 289	-2 717
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	1 559	-7 516
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	22 103	95
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	8 629	-7 081
Zmiana stanu rezerw	32 814	-96
Zmiana stanu zapasów	99 316	-11 795
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	25 735	19 856
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	182 154	-46 678
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych biernych	-48 912	-14 971
Zmiana stanu aktywów z tytułu umów o usługi budowlane	55 348	109 696
Zapłacony podatek dochodowy	-5 755	-14 094
Odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych	308 467	1 292 584
Odpisy aktualizujące wartość udzielonych pożyczek	24 725	63 217
Utrata kontroli	4 102	-
Transakcje walutowe	-794	1 532
Pozostałe korekty	413	-774
Przeptywy pieniężne netto z działalności operacyjnej	199 163	48 363
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ:		
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	20 548	10 648
Zbycie aktywów finansowych	11 659	9 154
Splata udzielonych pożyczek	12 921	23 974
Otrzymane odsetki	840	672
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych*	-100 662	-151 497
Nabycie aktywów finansowych	-80 000	-1 577
Udzielone pożyczki	-	-46 126
Inne wpływy (wydatki) inwestycyjne	-461	253
Przeptywy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-135 155	-154 499
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ:		
Kredyty i pożyczki**	33 939	205 142
Otrzymane prowizje od poręczeń	84	1 522
Splaty kredytów i pożyczek**	-8 331	-41 405
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-	-29 643
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	-20 544	-37 015
Zapłacone odsetki	-14 834	-13 990
Zapłacone prowizje od kredytów i poręczeń	-1 149	-1 908
Inne wpływy (wydatki) finansowe	992	-39
Przeptywy pieniężne netto z działalności finansowej	-9 843	82 664
RAZEM PRZEPLYWY PIENIĘŻNE NETTO	54 165	-23 472
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	46 447	-22 557
- bilansowa zmiana środków pieniężnych z działalności kontynuowanej	54 110	-24 193
- bilansowa zmiana środków pieniężnych z działalności zaniechanej	-7 663	1 636
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-55	915
Środki pieniężne na początek okresu	62 288	84 845
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	108 735	62 288
- o ograniczonej możliwości dysponowania	300	4 117

* w pozycji "nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych" ujęto środki trwale wytworzone we własnym zakresie

**kredyty i pożyczki udzielone w ramach limitu obrotowego wykazywane są w kwotach netto

NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO – INFORMACJA DODATKOWA

1. Informacje ogólne

KOPEX S.A. w Katowicach jest spółką akcyjną zarejestrowaną w dniu 3 stycznia 1994 roku w Sądzie Rejonowym w Katowicach Wydział VIII Gospodarczo-Rejestrowy pod numerem RHB 10375. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Katowicach Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, z dnia 12 lipca 2001 roku KOPEX S.A. została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS - 0000026782.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Siedziba spółki znajduje się w Katowicach przy ulicy Grabowej 1.

Spółka jest notowana na rynku Podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. w systemie notowań ciągłych i została zaklasyfikowana do sektora przemysłu elektromaszynowego.

Działalność podstawowa Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. skupia się na produkcji maszyn i urządzeń wykorzystywanych w przemyśle górniczym. Grupa Kapitałowa jest producentem i dostawcą maszyn i urządzeń dla górnictwa węgla kamiennego, brunatnego i rud metali nieżelaznych oraz generalnym wykonawcą przedsięwzięć inwestycyjnych, oferującym pełną obsługę procesów inwestycyjnych w górnictwie.

Prezentowane sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem skonsolidowanym i obejmuje dane za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016 roku oraz porównawcze dane finansowe za okres od 01.01.2015 do 31.12.2015 roku.

KOPEX S.A. jest jednostką dominującą i sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Na dzień 31.12.2016r. oraz na dzień zatwierdzenia i publikacji niniejszego sprawozdania finansowego większościowy pakiet akcji Emitenta posiadał pan Tomasz Domogała poprzez TDJ Spółkę Akcyjną oraz jej spółki zależne, sprawując tym samym kontrolę nad Emitentem.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego są integralną częścią tego sprawozdania.

Walutą sprawozdania jest złoty polski.

Dane prezentowane są w tysiącach złotych.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji i podpisane przez Zarząd dnia 28.04.2017 roku.

2. Istotne osądy zastosowane przy sporządzeniu sprawozdania finansowego

2a. Założenie kontynuacji działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe KOPEX S.A. za 2016 rok zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej, pomimo poniesionej straty netto za 2016 rok w kwocie 901.703 tys. zł.

Zarząd Emitenta na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza faktów i okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, ze względu na generowanie dodatnich przepływów z kontynuowanej działalności operacyjnej, podpisanie Umowy Restrukturyzacyjnej z bankami (co szczegółowo opisano poniżej) i związane z tym przesunięcie terminów wymagalności długu na 2021 r.

W 2016 r. Emitent podjął szereg działań w obszarze restrukturyzacji operacyjnej, majątkowej oraz finansowej Grupy Kopex, polegających w szczególności na:

- ograniczenie działalności na nierokujących rynkach tj. na rynku australijskim i serbskim, działalności odlewniczej oraz produkcyjnej dla rynku budowlanego,
- wygaszaniu (z uwzględnieniem zawartych umów i zobowiązań z nich wynikających) produkcji kombajnów chodnikowych; ich dzierżawa była nierentowana ze względu na wysokie koszty wytworzenia,
- sprzedaży udziałów i akcji w spółkach zależnych i stowarzyszonych, które nie były związane ze strategicznymi obszarami działalności,
- postawieniu w stan upadłości bądź likwidacji spółek zależnych, których trudna sytuacja finansowa nie uzasadniała kontynuacji działalności,

- restrukturyzacji nieoperacyjnego majątku trwałego spółek, polegającej przede wszystkim na przeznaczeniu zbędnych aktywów do sprzedaży i realokacji produkcji, co doprowadzi do bardziej efektywnego wykorzystania posiadanego majątku trwałego,
- zmniejszeniu majątku obrotowego, w tym sprzedaży i złomowaniu zapasów nierotujących oraz zbędnych,
- optymalizacji zatrudnienia,

Ponadto, celem prowadzonych działań restrukturyzacyjnych jest optymalizacja kosztów działalności Spółki, koncentracja na „core business” oraz generowanie dodatnich przepływów pieniężnych.

Po przeprowadzonej restrukturyzacji Grupa zamierza kontynuować działalność podstawową w obszarach:

- produkcji maszyn i urządzeń dla przemysłu górniczego,
- usług górniczych,
- produkcji maszyn i urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
- sprzedaży węgla.

Ponadto, w związku z istotnym pogorszeniem się sytuacji finansowej Grupy Kopex oraz złamaniem przez nią kowenantów bankowych, co spowodowane było obniżeniem wyników za IV kwartał 2015 roku, Spółka zmuszona była rozpocząć na początku 2016 roku rozmowy z bankami finansującymi na temat restrukturyzacji zadłużenia.

1 grudnia 2016r. podpisana została Umowa Restrukturyzacyjna pomiędzy Spółką i jej wybranymi spółkami zależnymi, wierzycielami finansowymi oraz Inwestorem. Podstawowe warunki restrukturyzacji zadłużenia finansowego są następujące:

1. Przewidywany okres restrukturyzacji zadłużenia: do 31 grudnia 2021 roku;
2. Restrukturyzacja dotyczy ekspozycji kredytowej banków, którą podzielono na trzy transze: ok. 175 mln zł (Transza A), ok. 260 mln zł (Transza B), ok. 185 mln zł (Transza C);
3. Restrukturyzacja dotyczy ekspozycji gwarancyjno-akredytowej banków (ekspozycja pozabilansowa) o łącznej wartości ok. 28 mln zł;
4. Inwestor (TDJ Equity IV S.A.) nabywa w dniu podpisania Umowy Restrukturyzacyjnej pakiet akcji Emitenta dający mu kontrolę nad Emitentem. W wyniku transakcji spółki powiązane z panem Krzysztofem Jędrzejewskim spłaciły Emitentowi 60 mln zł, które zostało przeznaczone na częściową spłatę Transzy C.
5. Konsolidacja zadłużenia bilansowego i pozabilansowego w KOPEX S.A. poprzez przejęcie przez Emitenta zadłużenia od jego spółek zależnych;
6. Przejęcie przez podmiot z grupy kapitałowej Inwestora części zadłużenia w kwocie 47,9 mln zł;
7. Refinansowanie Transzy A w drodze emisji przez Emitenta obligacji, które będą mogły podlegać odkupieniu przez Inwestora lub podmiot przez niego wskazany za cenę uzależnioną od wyników restrukturyzacji oraz ceny sprzedaży akcji KOPEX-Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. Emisja obligacji na okres do 31 marca 2022r.;
8. Spłata Transzy B zgodnie z ustalonym harmonogramem rozpoczynającym się w 2018r. ze środków wypracowanych przez KOPEX-Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. lub jednorazowa spłata z wpływów ze sprzedaży akcji spółki KOPEX-PBSz, jeśli dojdzie do takiej sprzedaży w ramach procesu dezinvestycji przewidzianych planem restrukturyzacji Grupy Kopex;
9. Zapewnienie przez Inwestora o możliwości skorzystania z finansowania ratunkowego w kwocie do 92 mln zł.

W dniu 31.03.2017r. KOPEX S.A. dokonała przedterminowej spłaty Transzy C wierzytelności. W związku ze spłatą zobowiązań wynikających z transzy C Spółka otrzymała zaświadczenia od wierzycieli finansowych o zwolnieniu zabezpieczeń ustanowionych na spłatę tej transzy.

2b. Istotne osądy w zakresie wyceny aktywów

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dokonano istotnych osądów w zakresie wyceny aktywów.

a) Test na utratę wartości firmy

Na podstawie sporządzonego przez profesjonalnych doradców modelu finansowego dla Grupy Emitenta na lata 2017 - 2021, przyjętego dla celów opracowywanego programu restrukturyzacji Grupy Kopex, przeprowadzono w I półroczu 2016 roku test na utratę wartości firmy. Ponieważ wartość firmy ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przypisana została do segmentu Górnictwo, test na utratę wartości firmy przeprowadzono dla tego ośrodka.

Przeprowadzony test wykazał konieczność objęcia wartości firmy odpisem aktualizującym w całości, tj. w kwocie 41.568 tys. zł

Kluczowe założenia prognozy wykorzystanej do testów na utratę wartości firmy były następujące:

- przychody ze sprzedaży – średnioroczny wzrost w okresie prognozy: 1,9%
- wynik operacyjny – średnioroczny wzrost w okresie prognozy: 1,6%
- wynik operacyjny w okresie rezydującym: wzrost o 1,5%
- stopa dyskontowa brutto na podstawie średnioważonego kosztu kapitału: 10,88%.

b) Testy na utratę wartości majątku

Na dzień 31.12.2016r. Grupa dokonała oceny przesłanek utraty wartości aktywów. W wyniku działań restrukturyzacyjnych opisanych w punkcie 2a zidentyfikowano główne ośrodki generujące przepływy pieniężne: produkcja maszyn i urządzeń dla przemysłu górniczego, produkcja maszyn i urządzeń elektrycznych i elektronicznych, usługi górnicze i sprzedaż węgla. Przesłanki utraty wartości wystąpiły dla produkcji maszyn i urządzeń dla przemysłu górniczego oraz dla produkcji maszyn i urządzeń elektrycznych i elektronicznych. W wyniku wykonanych testów zidentyfikowano konieczność ujęcia odpisów aktualizujących wartość majątku. Testy przeprowadzono na bazie 5-letnich prognoz przepływów pieniężnych zatwierdzonych przez kierownictwo, w których przyjęto wzrost przychodów średnio o 3,8%, wzrost wyniku operacyjnego średnio w przedziale od 16,8% a 18,3% oraz zastosowano stopę dyskontową brutto na podstawie średnioważonego kosztu kapitału 13,19%.

c) Należności handlowe i pozostałe

Grupa na dzień 31.12.2016r. posiadała istotne należności od kontrahenta zagranicznego w kwocie 75 036 tys. zł, których termin płatności został rozłożony na raty, a płatności rat przypadających na okres do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego zostały zrealizowane w kwocie 10.609 tys. zł. Na pozostałą, niespłaconą i niezabezpieczoną część należności Grupa utworzyła odpis aktualizujący.

d) Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupa wykazuje wartość aktywa z tytułu umów z kontrahentem argentyńskim w kwocie 84 396 tys. zł (stanowiących sumę poniesionych kosztów i spodziewanej na kontrakcie marży, wyliczonych zgodnie z MSR11). Według pierwotnych założeń urządzenia będące przedmiotem tych umów miały zostać dostarczone i uruchomione do końca 2015 roku. Ze względu na sytuację polityczną w Argentynie procesy inwestycyjne realizowane przez rząd argentyński zostały opóźnione. W wyniku zintensyfikowania rozmów z odbiorcą sprzętu przy współudziale Inwestora i Zarządu KOPEX S.A. na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego kontrakt jest realizowany. Jednocześnie dokonano korekty wyceny na podstawie zaktualizowanych budżetów kosztów.

e) Prace rozwojowe

W niniejszym sprawozdaniu finansowym ujęto odpisy aktualizujące wartość prac rozwojowych w łącznej kwocie 74.647 tys. zł, w tym na kompleks ścianowy do niskich pokładów w kwocie 50.582 tys. zł. Prace rozwojowe na które dokonano odpisy zostały zaniechane przez Grupę i nie oczekuje się wygenerowania przez nie korzyści ekonomicznych w przyszłości.

f) Środki trwałe

W 2016 roku dokonano zmiany podejścia do amortyzacji dzierżawionych kombajnów. Za okres ekonomicznej użyteczności przyjęto okres umowy wynikający z zawartych umów dzierżawy. Kombajny niedzierżawione zostały odpisane.

g) Nieruchomości

W związku z działaniami restrukturyzacyjnymi, o których mowa w punkcie 2a dokonano reklasyfikacji części nieruchomości do nieruchomości inwestycyjnych oraz do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży. Nieruchomości te zostały wycenione do wartości godziwej oszacowanej przez niezależnych rzeczoznawców, na podstawie cen rynkowych dla porównywalnych transakcji.

h) Zapasy

W niniejszym sprawozdaniu finansowym utworzono odpisy aktualizujące w kwocie 67.216 tys. zł na zapasy, których ceny sprzedaży netto spadły w 2016 roku oraz na zapasy, które zostały uznane za przestarzałe lub częściowo utraciły swoją pierwotną wartość użytkową.

i) Podatek odroczony

Grupa nie rozpoznała w niniejszym sprawozdaniu finansowym całości aktywów z tytułu podatku odroczonego od poniesionych strat podatkowych w kwocie 41 095 tys. zł oraz utworzyła odpis aktualizujący aktywa na podatek odroczony w kwocie 136 107 tys. zł na podstawie prognozowanych prawdopodobnych dochodów podatkowych, które pozwoliłyby na potrącenie ujemnych różnic przejściowych w przyszłości.

j) Projekt budowy kopalni

W Grupie Kopex realizowany był projekt budowy podziemnej kopalni węgla kamiennego. Na dzień 31.12.2016r. w Grupie poniesiono nakłady na poszukiwanie i ocenę złóż w wysokości 47 604 tys. zł, z czego 3 921 tys. zł stanowią wartości niematerialne, 43 683 tys. zł stanowią rzeczowe aktywa trwałe. W związku brakiem możliwości finansowania projektu Zarząd podjął decyzję o wstrzymaniu inwestycji. Obecnie trwają prace nakierowane na sprzedaż projektu. Wartość projektu ujęta w niniejszym sprawozdaniu finansowym reprezentuje jego wartość odzyskiwalną ustaloną na metodą majątkową na podstawie wyceny gruntów przeznaczonych pod zaniechaną inwestycję.

k) Reklasyfikacja spółki wycenianej metodą praw własności.

Grupa posiada udziały w spółce Shandong Tagao Mining Equipment Manufacturing Co Ltd z siedzibą w Chinach, która była wyceniana metodą praw własności. W związku z brakiem możliwości faktycznego wywierania na nią wpływu oraz odzyskania należnej dywidendy podjęto decyzję o reklasyfikacji tej inwestycji do aktywów przeznaczonych do sprzedaży oraz objęcie jej odpisem aktualizującym do wysokości ceny nabycia.

l) Działalność zaniechana

Jednym z założeń wdrażanego programu restrukturyzacji jest zmniejszenie struktury podmiotowej Grupy Kopex oraz sprzedaż zbędnych aktywów, które nie są związane ze strategicznymi obszarami działalności lub które nie przynoszą spodziewanego zwrotu z inwestycji.

Grupa zaniechała także działalności na rynkach australijskim, serbskim, działalności odlewniczej, a także działalności produkcyjnej dla rynku budowlanego.

W 2016r. dokonano sprzedaży udziałów w Spółkach WS Baildonit Sp. z o.o., Polskie Konsorcjum Gospodarcze S.A., zorganizowaną część przedsiębiorstwa w postaci oddziału samobilansującego w Lubaniu, Miilux-Poland Sp. z o.o.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rozpoznano wynik na utracie kontroli nad następującymi spółkami zależnymi:

- Kopex Waratah Pty Ltd – wszczęcie procedury „voluntary administration, tj. forma upadłości
- Kopex Australia Pty Ltd - wszczęcie procedury „voluntary administration, tj. forma upadłości
- Kopex-Wamag Sp. z o.o. – otwarcie likwidacji Spółki, a następnie złożenie przez likwidatora wniosku o upadłość,
- Kopex-Eko Sp. z o.o. - otwarcie likwidacji Spółki, a następnie złożenie przez likwidatora wniosku o upadłość

Aktywa pozostałych spółek przewidzianych do zbycia, tj.:

- Kopex Foundry Sp. z o.o.,
- PT Kopex Mining Contractors (Indonezja),
- Kopex Min AD (Serbia),
- Kopex Min-Liv AD (Serbia),
- Kopex Construction Sp. z o.o.,
- Anhui LongPo Electrical Corporation Ltd (Chiny),
- Tiefenbach Sp. z o.o.,

zostały zreklasyfikowane do pozycji „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży” i ujęte w kwocie niższej z ich wartości bilansowych i wartości godziwych pomniejszonych o koszty sprzedaży. Za wartość godziwą przyjęto wartości wynikające ze złożonych ofert potencjalnych nabywców. Aktywa te są przygotowane do zbycia i Zarząd oczekuje, że ich sprzedaż nastąpi w ciągu 12 miesięcy od daty bilansowej. Zobowiązania tych spółek zostały zreklasyfikowane do pozycji „Zobowiązania związane z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży”.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz zobowiązania z nimi związane, a także przychody, koszty i przepływy z działalności zaniechanej zaprezentowano w nocie nr 12.14.

Pozostałe istotne osądy i założenia przyjęte przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zostały podsumowane w Nocie 11.

3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Spółki

Skład Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień zatwierdzenia do publikacji i podpisania niniejszego sprawozdania finansowego przedstawiał się następująco:

Beata Zawiszowska	Prezes Zarządu
Bartosz Bielak	Wiceprezes Zarządu

Rada Nadzorcza

Skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawiał się następująco:

Krzysztof Jędrzejewski	Przewodniczący RN
Michał Rogatko	Wiceprzewodniczący RN
Daniel Lewczuk	Członek RN

Skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień zatwierdzenia do publikacji i podpisania niniejszego sprawozdania finansowego przedstawiał się następująco:

Tomasz Domogała	Przewodniczący RN
Czesław Kisiel	Wiceprzewodniczący RN
Wojciech Gelner	Sekretarz RN
Jacek Leonkiewicz	Członek RN
Magdalena Zajączkowska-Ejsymont	Członek RN

4. Podmiot dokonujący badania sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdania finansowego KOPEX S.A. za 2016 rok jest PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą przy Al. Armii Ludowej 14, 00-638 Warszawa. Umowa z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. została zawarta 29.02.2012 roku i dotyczy przeglądu oraz badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania KOPEX S.A. za rok 2012. Umowa ulegała automatycznemu przedłużeniu na kolejne lata, maksymalnie do 2016 roku, Wykaz zawartych umów z powyższym kontrahentem oraz wartość wynagrodzenia za 2016 rok oraz za 2015 rok przedstawia poniższa tablica (w tys. zł).

PRZEDMIOT UMOWY	WYNAGRODZENIE ZA 2016 ROK	WYNAGRODZENIE ZA 2015 ROK
Przegląd półrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania półrocznego oraz badanie rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	219	105
Umowy doradztwa podatkowego	-	10
Razem	219	115

5. Podstawa sporządzenia sprawozdania

Sprawozdanie finansowe za 2016 rok zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

6. Spółki wchodzące w skład skonsolidowanego sprawozdania finansowego

<i>Nazwa jednostki zależnej</i>	<i>Metoda konsolidacji</i>	<i>Wyłączone z konsolidacji z dniem:</i>
KOPEX S.A.	Pełna	
KOPEX CONSTRUCTION Sp. z o.o.	Pełna	
KOPEX FOUNDRY Sp. z o.o. (dawniej: HSW ODLEWNIA Sp. z o.o.)	Pełna	
KOPEX – PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY SZYBÓW S.A.	Pełna	
PBSz INWESTYCJE Sp. z o.o.	Pełna	
HANSEN SICHERHEITSTECHNIK AG (Niemcy)	Pełna	
ELGÖR+HANSEN S.A.	Pełna	
KOPEX AFRICA (Pty) Ltd (RPA)	Pełna	
HANSEN and GENWEST (Pty) Ltd (RPA)	Pełna	
HANSEN CHINA Ltd (Chiny)	Pełna	
KOPEX MIN (Serbia)	Pełna	
KOPEX MIN-LIV (Serbia)	Pełna	
KOPEX-EKO Sp. z o.o. ³	Pełna	31.12.2016
KOPEX – WAMAG Sp. z o.o. (dawniej: POLAND INVESTMENTS 7 Sp. z o.o.) ¹	Pełna	30.09.2016
KOPEX AUSTRALIA Pty Ltd (Australia) ²	Pełna	30.06.2016
PT KOPEX MINING CONTRACTORS (Indonezja)	Pełna	
KOPEX SIBIR Sp. z o.o. (Rosja)	Pełna	
KOPEX WARATAH PTY LTD (Australia) ²	Pełna	30.06.2016
ŚLAŃSKIE TOWARZYSTWO WIERTNICZE DALBIS Sp. z o.o.	Pełna	
KOPEX-EX-COAL Sp. z o.o.	Pełna	
TAIAN KOPEX COAL MINING EQUIPMENT SERVICE Co. Ltd (Chiny)	Pełna	
AIR RELIANT (Pty) Ltd (RPA)	Pełna	
KOPEX FINANCE & RESTRUCTURING Sp. z o. o.	Pełna	
PBSZ1 Sp. z o. o.	Pełna	
<i>Nazwa jednostki stowarzyszonej</i>	<i>Metoda wyceny</i>	
SHANDONG TAGAO MINING EQUIPMENT MANUFACTURING Co. Ltd (Chiny) ⁶	Praw własności	31.12.2016
TIEFENBACH Sp. z o.o. ⁴	Praw własności	30.06.2016
ANHUI LONG PO ELECTRICAL CORPORATION Ltd (Chiny) ⁴	Praw własności	30.06.2016
MILUX POLAND Sp. z o.o. ⁵	Praw własności	31.12.2016

¹Spółka ujmowana metodą pełną do dnia 30.09.2016r. Na dzień 30.09.2016r. rozpoznano utratę kontroli w związku z postawieniem Spółki w stan likwidacji, a następnie ogłoszeniem upadłości

²Spółki ujmowane metodą pełną do dnia 30.06.2016r. Na dzień 01.07.2016r rozpoznano utratę kontroli w związku z wszczęciem procedury „voluntary administration” przewidzianej przez prawo australijskie, tj. forma upadłości

³Spółka ujmowana metodą pełną do dnia 31.12.2016r. Na dzień 31.12.2016r. rozpoznano utratę kontroli w związku z ogłoszeniem upadłości.

⁴Jednostki wyceniane według metody praw własności do 30.06.2016r. Z dniem 30.06.2016r. zostały zreklasyfikowane do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży zgodnie z MSSF5.

⁵Udziały w Spółce zostały sprzedane w grudniu 2016r.

⁶Jednostka wyceniana metodą praw własności do 31.12.2016r. Z dniem 31.12.2016r. zreklasyfikowana do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, w związku z faktycznym brakiem możliwości wywołania znaczącego wpływu na tą jednostkę.

7. Istotne zasady rachunkowości

7.1. Przyjęte zasady rachunkowości

Spółka stosuje następujące zasady wyceny aktywów i pasywów oraz zasady ustalania wyniku finansowego:

- Metody konsolidacji

KOPEX S.A. zgodnie z zapisami MSSF/MSR jako jednostka dominująca dokonuje konsolidacji tj. łączenia sprawozdań finansowych KOPEX S.A. ze sprawozdaniami finansowymi jednostek zależnych przez sumowanie odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych, z uwzględnieniem niezbędnych wyłączeń i korekt.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest to sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. sporządzone w taki sposób, jakby było ono sprawozdaniem pojedynczej jednostki gospodarczej.

Udziały niekontrolujące prezentuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach kapitału własnego jako oddzielną pozycję. Udziały w zysku lub stracie Grupy Kapitałowej również prezentuje się w odrębnej pozycji.

Salda rozliczeń między spółkami Grupy Kapitałowej KOPEX S.A., transakcje, przychody i koszty wyłącza się w całości.

W odrębnych pozycjach skonsolidowanego sprawozdania KOPEX S.A. wykazuje udziały w jednostkach stowarzyszonych (takich na które KOPEX S.A. wywiera znaczący wpływ i w których jest znaczącym inwestorem). Udziały te wyceniane są metodą praw własności.

Metoda praw własności jest to metoda rozliczania, według której inwestycja, jest początkowo ujmowana według ceny nabycia, a następnie po dniu nabycia jej wartość jest korygowana odpowiednio o zmianę udziału KOPEX S.A. w aktywach netto spółki. Udział KOPEX S.A. w zysku lub stracie spółki, w której dokonano inwestycji wykazuje się w rachunku zysków i strat w odrębnej pozycji. Otrzymane wypłaty z zysku wypracowanego przez spółkę, w której dokonano inwestycji, obniżają wartość bilansową inwestycji. Korekta wartości bilansowej może być także konieczna ze względu na zmiany proporcji udziału KOPEX S.A. w danej spółce, wynikające ze zmian w kapitale własnym spółki, które nie były ujmowane w rachunku zysków i strat, wówczas udział KOPEX S.A. w tych zmianach ujęty zostaje w pozostałych kapitałach. Zmiany te mogą także wynikać z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych i z tytułu różnic kursowych. Udział KOPEX S.A. w tych zmianach wykazuje się bezpośrednio w jego kapitale własnym.

- Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Odpisywanie wartości składnika wartości niematerialnych rozkłada się równomiernie na przestrzeni jak najbardziej prawidłowo oszacowanego okresu jego użytkowania. Amortyzację rozpoczyna się w momencie, gdy składnik aktywów jest gotowy do użycia. Stosowana metoda odzwierciedla sposób konsumowania korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Wartości niematerialne, za wyjątkiem wartości firmy, amortyzowane są metodą liniową, według następujących zasad:

- licencje na użytkowanie programów komputerowych 10% - 30%
- programy komputerowe 20%
- inne wartości niematerialne – zgodnie z okresem trwania umowy lub szacowanego okresu użytkowania.

Wartości niematerialne o niskiej jednostkowej cenie nabycia (wartości początkowej poniżej 3,5 tys. zł) są odpisywane jednorazowo w koszty. Pozostałe wartości niematerialne amortyzowane są metodą liniową na przestrzeni jak najbardziej prawidłowo oszacowanego okresu jego użytkowania.

Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o istotnej wartości początkowej są weryfikowane co najmniej na koniec każdego roku obrotowego.

Amortyzacja wartości niematerialnych zawarta jest w następujących pozycjach rachunku zysków i strat: koszty wytworzenia sprzedanych produktów, koszty sprzedaży, koszty ogólnego zarządu.

- Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżka wartości a) nad wartością b) gdzie:

a) stanowi sumę kwot:

- przekazanej zapłaty wycenianej zgodnie z MSSF 3, który generalnie wymaga wyceny według wartości godziwej. Jest to płatność transferowana czyli zapłata bez kosztów związanych z bezpośrednim przejęciem,
- kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej, które wycenia w wartości godziwej lub w wartości proporcjonalnego udziału niekontrolujących udziałów w możliwych do zidentyfikowanych aktywach netto jednostki przejmowanej,
- w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, wartości godziwej na dzień przejścia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej,

b) kwotę netto ustalonej na dzień przejścia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenionych zgodnie z MSSF 3.

Późniejsza wycena wartości firmy polega na testowaniu jej pod kątem utraty wartości i wykazywaniu w bilansie według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości, którą ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Celem przeprowadzenia testu na utratę wartości firmy, wartość firmy zostaje przyporządkowana do poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które zgodnie z oczekiwaniami, mają odnieść korzyści z tytułu synergii uzyskanej w wyniku takiego połączenia. Każdy ośrodek lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy, powinien:

- odpowiadać najniższemu poziomowi, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze,
- być nie większy niż jeden segment działalności z definicją podstawowego lub uzupełniającego wzoru sprawozdawczości finansowej.

- Koszty prac badawczych i rozwojowych

Nakłady na prace badawcze ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Wydatki poniesione na projekty rozwojowe ujmuje się wtedy, gdy spełnione są kryteria aktywowania. Po początkowym ujęciu koszty prac rozwojowych pomniejsza się o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się metodą liniową w okresie przewidywanego uzyskiwania przychodów ze sprzedaży związanych z danym projektem.

- Środki trwałe

Początkową wartość rzeczowego majątku trwałego ustala się w cenie nabycia, a w przypadku wytworzenia środka trwałego we własnym zakresie w wysokości technicznego kosztu wytworzenia. Koszty finansowania zewnętrznego powstałe na skutek i w okresie realizacji inwestycji zwiększają cenę nabycia lub koszt wytworzenia. Wartość początkową środków trwałych powiększają nakłady poniesione na ich ulepszenie, jeżeli oczekuje się, że będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres oraz istnieje prawdopodobieństwo uzyskania korzyści ekonomicznych związanych z danym składnikiem aktywów. Jeżeli wartość końcowa składnika rzeczowych aktywów trwałych wzrasta do kwoty wyższej lub równej jego wartości bilansowej, wówczas zaprzestaje się amortyzowania tego składnika do czasu, gdy jego wartość końcowa spadnie poniżej wartości bilansowej. Wartość majątku trwałego podlega amortyzacji, uwzględniając planowany okres eksploatacji i wartość odzysku w przypadku likwidacji. Środki trwałe o niskiej wartości początkowej (poniżej 3,5 tys. zł) amortyzowane są jednorazowo w momencie przyjęcia do użytkowania.

Środki trwałe umarzane są według metody liniowej w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Wartość końcowa oraz okresy użytkowania poddawane są corocznym przeglądom i aktualizowane stosowaną w następnych okresach bilansową stawką amortyzacyjną.

Stawki amortyzacji stosowane dla środków trwałych są następujące:

- budynki i budowle – 2,5% - 4,5%,
- urządzenia techniczne i maszyny – 10% - 38,72%,
- kombajny górnicze – umowny okres dzierżawy,
- środki transportu – 20% - 33,06%,
- pozostałe – 14% - 40%,
- prawo wieczystego użytkowania gruntu, zakupione na własność w okresie umownym w jakim można te prawa wykorzystywać.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, otrzymane nieodpłatnie od Skarbu Państwa ewidencjonuje się pozabilansowo.

Grunty własne nie podlegają umorzeniu.

- Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale, których sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, dla których istnieje aktywny program znalezienia nabywcy oraz oczekuje się zakończenia planu sprzedaży w czasie jednego roku klasyfikuje się jako aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży i zaprzestaje się ich amortyzacji.

- Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne – utrzymywane w celu osiągnięcia dochodów z dzierżawy lub/i przyrostu ich wartości – wyceniane są na dzień bilansowy według ceny nabycia pomniejszonej o dotychczasowe odpisy amortyzacyjne. Okres i metoda amortyzacji nieruchomości inwestycyjnych o istotnej wartości początkowej weryfikowane są co najmniej na koniec każdego roku obrotowego pod względem przewidywanej ekonomicznej użyteczności. Nieruchomości inwestycyjne umarżane są według metody liniowej począwszy od miesiąca następnego po miesiącu przyjęcia do eksploatacji w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Stawki amortyzacji stosowane dla nieruchomości inwestycyjnych są następujące:

- budynki i budowle – 2,5% - 4,5%,

- prawo wieczystego użytkowania gruntu, zakupione na własność w okresie umownym w jakim można te prawa wykorzystywać.

Grunty własne nie podlegają umorzeniu.

- Środki trwale w budowie

Na dzień bilansowy środki trwale w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów poniesionych w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

- Leasing

- Leasing finansowy

Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu finansowego, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu finansowego jako leasingobiorca, na dzień rozpoczęcia leasingu ujmuje aktywo będące przedmiotem umowy leasingowej oraz zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie równej wartości godziwej lub w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, jeżeli jest ona niższa od wartości godziwej. Następnie przedmiot umowy leasingowej amortyzuje się na takich samych zasadach jak inne rzeczowe aktywa trwale. Przy braku wystarczającej pewności, że jednostka uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów amortyzuje się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania. Koszty finansowe rozlicza się w taki sposób na poszczególne okresy objęte okresem leasingu, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Zobowiązania z tytułu umowy leasingu prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji pasywów w podziale na długo i krótkoterminowe. Koszty finansowe ujmowane są w rachunku zysków i strat w kosztach finansowych w pozycji „Odsetki”. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu finansowego jako leasingodawca, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności z tego tytułu prezentowane są w kwocie równej inwestycji leasingowej netto, tj. w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w odrębnej pozycji w podziale na długoterminowe i krótkoterminowe. Dochody finansowe ujmowane są racjonalnie i systematycznie, w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu z inwestycji. Dochody finansowe ujmowane są w rachunku zysków i strat w przychodach finansowych w pozycji „Odsetki”.

- Leasing operacyjny

Umowa leasingowa jest zaliczana do leasingu operacyjnego jeżeli nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu operacyjnego jako leasingobiorca opłaty z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje jako koszty metodą liniową przez okres leasingu, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych przez jednostkę. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu operacyjnego jako leasingodawca, prezentuje aktywo oddane w leasing operacyjny zgodnie z charakterem tego aktywa, a dochody ujmuje metodą liniową przez okres leasingu, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedlałoby sposób rozłożenia w czasie zmniejszania się korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów. W sprawozdaniu finansowym jednostka dokonuje ujawnień dotyczących leasingu wymaganych przez MSSF/MSR.

- Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe zaklasyfikowano do następujących kategorii:

- Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy
- Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności
- Pożyczki i należności finansowe
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
- Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy
- Pozostałe zobowiązania finansowe
- Instrumenty pochodne dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

obejmują aktywa nabyte w celu szybkiej odsprzedaży w krótkim terminie oraz inne aktywa finansowe stanowiące część portfela podobnych aktywów, co do których istnieje duże prawdopodobieństwo realizacji w krótkim terminie zakładanych korzyści ekonomicznych oraz te aktywa finansowe, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. W momencie początkowego ujęcia wycenia się je w wartości godziwej bez powiększenia o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji tych instrumentów. Po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe zyski (straty)”, za wyjątkiem transakcji walutowych, dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń, a które zawarto celem zabezpieczenia spłaty pożyczki lub kredytu; wycena takich transakcji odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody finansowe – różnice kursowe” lub „Koszty finansowe – różnice kursowe”.

Do takich aktywów finansowych Grupa w szczególności zalicza:

- instrumenty pochodne dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń – w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane w pozycji aktywów obrotowych: „Pochodne instrumenty finansowe”. Wycena takich instrumentów, jak również ich realizacja odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Pozostałe zyski (straty)”, za wyjątkiem transakcji walutowych, które zawarto celem zabezpieczenia spłaty pożyczki lub kredytu; wycena takich transakcji odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody finansowe – różnice kursowe” lub „Koszty finansowe – różnice kursowe”.
- udziały i akcje w podmiotach nie będących podmiotami zależnymi i stowarzyszonymi, z zamiarem ich szybkiej odsprzedaży – w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane w pozycji aktywów obrotowych: „Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy”. Skutki wyceny takich aktywów finansowych oraz wynik na ich sprzedaży odnoszone są w pozycję rachunku zysków i strat „Pozostałe zyski (straty)”.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

obejmują aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, ale charakteryzujące się określonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, a także ustalonym terminem wymagalności, pod warunkiem iż jednostka ma nie tylko zamiar utrzymania ich do terminu wymagalności, ale jest w stanie ten zamiar zrealizować, inne niż wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub spełniające definicję pożyczek i należności. W momencie początkowego ujęcia wycenia się je w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów.

Po początkowym ujęciu inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Skutek wyceny odnoszony jest w pozycję rachunku zysków i strat „Pozostałe zyski (straty)”

Aktywa te Grupa prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na długoterminowe i krótkoterminowe w tych samych pozycjach, co udzielone pożyczki.

Pożyczki i należności finansowe

są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. W momencie początkowego ujęcia pożyczki i należności wycenia się w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem pożyczek i należności o terminie wymagalności poniżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego, które ujmują się w wartości należnej zapłaty. Skutek wyceny odnoszony jest w „Pozostałe zyski (straty)”.

Do kategorii pożyczek i należności jednostka zalicza:

- należności z tytułu dostaw i usług – prezentowane w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej jako aktywa obrotowe;
- pozostałe należności finansowe, w szczególności należności: pracownicze, z tytułu sprzedaży aktywów finansowych, z tytułu dywidend, ze sprzedaży środków trwałych – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe długoterminowe aktywa” (z terminem wymagalności powyżej 12 miesięcy) i w pozycji „Krótkoterminowe pozostałe należności” (z terminem wymagalności do 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego).
- udzielone pożyczki – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na długoterminowe (w części z terminem wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego) i krótkoterminowe (w części z terminem wymagalności poniżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego), odpowiednio w pozycjach: „Pozostałe długoterminowe aktywa” oraz „Udzielone pożyczki krótkoterminowe”.

Pożyczki i należności finansowe wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień sprawozdawczy po kursie średnim, ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień. Różnice kursowe od należności finansowych wyrażonych w walutach obcych powstałe na dzień wyceny i przy zapłacie zalicza się do „Pozostałych zysków (strat)”. Różnice kursowe od pożyczek ujmuje się w Przychodach finansowych lub Kosztach finansowych w pozycji „Różnice kursowe”.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie będące: pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy. W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów. Po początkowym ujęciu są one wyceniane w wartości godziwej, a skutki tej wyceny ujmowane są w innych całkowitych dochodach, powiększając lub pomniejszając kapitał z aktualizacji wyceny. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości oraz różnice kursowe są ujmowane w rachunku wyników. W momencie wyłączenia składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej skumulowane zyski lub straty ujęte poprzednio w innych całkowitych dochodach przenosi się z kapitału własnego do zysków lub strat. Dla aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które nie mają ustalonego terminu wymagalności i nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej, wyceny dokonuje się w cenie nabycia.

Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży jednostka zalicza w szczególności udziały i akcje w jednostkach nie będących podmiotami zależnymi lub stowarzyszonymi, zakupionych bez zamiaru szybkiej odsprzedaży – prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji w podziale na długoterminowe i krótkoterminowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

obejmują zobowiązania zaciągnięte w celu szybkiej odsprzedaży w krótkim terminie, stanowiące część portfela podobnych instrumentów finansowych, co do których istnieje duże prawdopodobieństwo realizacji w krótkim terminie na niekorzystnych warunkach oraz te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. W momencie początkowego ujęcia wycenia się je w wartości godziwej bez powiększenia o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji tych instrumentów. Po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe zyski (straty)”, za wyjątkiem transakcji walutowych, dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń, a które zawarto celem zabezpieczenia spłaty pożyczki lub kredytu; wycena takich transakcji odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody finansowe – różnice kursowe” lub „Koszty finansowe – różnice kursowe”.

Do takich zobowiązań finansowych Grupa w szczególności zalicza:

- instrumenty pochodne dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń – w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane w pozycji zobowiązań krótkoterminowych: „Pochodne instrumenty finansowe”. Realizacja instrumentu pochodnego odnoszona jest w te same pozycje rachunku zysków i strat, co jego wycena.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Jednostka kwalifikuje do tej kategorii zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy. W momencie początkowego ujęcia ujmuje się je w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej za wyjątkiem zobowiązań finansowych krótkoterminowych, które ujmuje się w kwocie wymagającej zapłaty.

Do pozostałych zobowiązań finansowych jednostka zalicza w szczególności:

- kredyty i otrzymane pożyczki – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Kredyty i pożyczki długoterminowe” (w części z terminem spłaty powyżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego) oraz w pozycji „Kredyty i pożyczki krótkoterminowe” (w części z terminem spłaty do 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego),
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji jako zobowiązania krótkoterminowe,
- pozostałe zobowiązania finansowe, w szczególności zobowiązania: pracownicze, z tytułu zakupu środków trwałych – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycjach: „Długoterminowe pozostałe zobowiązania” – dla zobowiązań z terminem spłaty powyżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego oraz „Krótkoterminowe pozostałe zobowiązania” – dla zobowiązań z terminem spłaty do 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Instrumenty pochodne dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń

są to instrumenty wyznaczone, zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, których wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy środków pieniężnych służą zrównoważeniu zmiany wartości godziwej lub przepływów środków pieniężnych zabezpieczanej pozycji.

Jednostka może stosować rachunkowość zabezpieczeń, gdy spełnione są wszystkie warunki wymienione w MSSF/MSR, tj.:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne,
- dla zabezpieczeń przepływów pieniężnych planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia jest wysoce prawdopodobna oraz podlega zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które mogą wpłynąć na rachunek zysków i strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane, a efektywność zabezpieczenia jest zachowana we wszystkich okresach sprawozdawczych.

Instrumenty pochodne, dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń są zaprezentowane w aktywach lub zobowiązaniach – odpowiednio dla wartości wyceny instrumentu dodatniej oraz ujemnej w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”.

Przeszacowanie wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego odnosi się:

- w zyski lub straty – w przypadku instrumentów zabezpieczających wartość godziwą
- w inne całkowite dochody – w przypadku instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy środków pieniężnych powiększając lub pomniejszając kapitał z aktualizacji wyceny (w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie)
- w zyski lub straty – w przypadku instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy środków pieniężnych (w części stanowiącej nieefektywne zabezpieczenie) w pozycji „Pozostałe zyski (straty)”.

Przy zabezpieczeniu przyszłych przepływów środków pieniężnych, jeśli zabezpieczana planowana transakcja wpływa na wynik finansowy to związane pozycją zabezpieczającą zyski lub straty, które były ujęte bezpośrednio w kapitale własnym przenosi się w tym samym okresie lub okresach do tej samej pozycji rachunku zysków i strat, w którą odniesiona jest pozycja zabezpieczana. Realizacja planowanej transakcji niosącej za sobą realizację instrumentu zabezpieczającego skutkuje ujęciem wyniku zrealizowanego instrumentu zabezpieczającego w tą samą pozycję rachunku zysków i strat, w którą odniesiona jest pozycja zabezpieczana.

Jednostka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, w każdym z następujących przypadków:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany;
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wymienione w MSSF/MSR,
- jednostka unieważnia powiązanie zabezpieczające,

w takich przypadkach skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, które ujęto w innych całkowitych dochodach przez okres w którym zabezpieczenie było efektywne, pozostają dalej w kapitale własnym w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny”, aż do momentu zajścia planowanej transakcji;

- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji – w takim przypadku wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym ujęte w innych całkowitych dochodach przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne ujmuje się w pozycji „Pozostałe zyski (straty)”.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych.

Utrata wartości

Grupa ocenia na każdy dzień sprawozdawczy, czy nie ma obiektywnych dowodów na zaistnienie utraty wartości aktywa finansowego lub grupy aktywów finansowych. Dla każdej znaczącej klasy aktywów finansowych, Grupa ujawnia charakter i kwotę każdej straty odniesionej na wynik finansowy, spowodowanej utratą wartości przez ten składnik.

Aktywo finansowe lub grupa aktywów utraci na wartości i Grupa poniesie stratę z tytułu utraty wartości jedynie, gdy istnieją obiektywne dowody trwałej utraty wartości jako efekt jednego lub większej liczby zdarzeń, zaszych po pierwotnym ujęciu, a mających wpływ na przewidywane przyszłe przepływy pieniężne aktywa finansowego lub grupy aktywów finansowych, które można w wiarygodny sposób zmierzyć. Przewidywane straty wynikające z przyszłych zdarzeń, niezależnie od tego jak prawdopodobne, nie są ujmowane. Obiektywne dowody na utratę wartości obejmują dane możliwe do zaobserwowania przez posiadacza aktywa o następujących zdarzeniach powodujących utratę wartości:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika,
- niedotrzymanie warunków umowy np. dotyczy płatności odsetek lub spłaty kapitału,
- udzielanie pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę udogodnień wskutek ekonomicznych lub prawnych przyczyn odnoszących się do trudności finansowych pożyczkobiorcy, które w normalnych warunkach nie byłyby udzielone;
- staje się prawdopodobne, że pożyczkobiorca upadnie lub podlegać będzie restrukturyzacji zadłużenia;
- utrata aktywnego rynku dla tego aktywa finansowego spowodowana trudnościami finansowymi;
- możliwe do zaobserwowania dane wskazujące możliwy do określenia spadek przyszłych przepływów pieniężnych z grupy aktywów finansowych od momentu pierwotnego ujęcia, chociaż spadek nie wynika jeszcze z utraty wartości poszczególnych aktywów w tej grupie. Obejmują one: negatywne zmiany w statusie płatniczym pożyczkobiorców w grupie (zwiększona liczba opóźnionych płatności) lub krajowe lub lokalne uwarunkowania ekonomiczne wpływające na niedotrzymanie warunków umownych w grupie aktywów (wzrost bezrobocia, spadek cen nieruchomości).

- Zapasy

Zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też w wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego która z nich jest niższa. Na dzień bilansowy dokonuje się odpisów aktualizujących wartość zapasów jeżeli wystąpią przyczyny uzasadniające ich dokonanie. Odpisy zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych. Na dzień bilansowy zapasy wykazuje się w cenie nabycia pomniejszonej o utworzone odpisy aktualizujące. Grupa dokonuje rozchodu zapasów według następujących metod:

- materiały według metody średniej ważonej,
- materiały zakupione dla konkretnego zlecenia oraz towary w drodze szczegółowej identyfikacji rzeczywistych cen tych składników, niezależnie od daty ich zakupu lub wytworzenia.

- Środki pieniężne

Środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej. Wyrażone w walutach obcych środki pieniężne wycenia się na dzień bilansowy po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez NBP na ten dzień. Różnice kursowe odnosi się na przychody lub koszty finansowe.

- Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe czynne dokonywane są, jeżeli koszty poniesione dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Tytuły czynnych rozliczeń międzyokresowych, które nie dotyczą normalnego cyklu działalności operacyjnej Spółki, a ich okres rozliczenia nastąpi w czasie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, wykazywane są w pozycji „Pozostałe długoterminowe aktywa”. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe prezentowane są w pozycji „Krótkoterminowe pozostałe należności”.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne

są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą. Mimo iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty, stopień niepewności jest mniejszy niż w przypadku rezerw. Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów jednostka zalicza planowane koszty badania sprawozdania finansowego, wartość wykonanych na rzecz Spółki świadczeń, które nie zostały zafakturowane, a na mocy umowy wykonawca nie był zobowiązany do jej zafakturowania, koszty z tytułu opłat za emisję zanieczyszczeń, koszty bieżącego okresu udokumentowane fakturą w następnym okresie. Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne wykazuje się w pasywach w zobowiązaniach krótkoterminowych w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe”.

- Kapitały własne

Kapitał własny obejmuje kapitał zakładowy (akcyjny), kapitał zapasowy i rezerwowy, kapitał z aktualizacji wyceny, zysk (stratę) netto danego okresu i niepodzielony wynik z lat ubiegłych.

Kapitał podstawowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze handlowym. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wpłaty na poczet kapitału. Akcjonariusze mogą zwiększać lub zmniejszać kapitał zgodnie z Kodeksem Handlowym. Jeżeli zwiększenie następuje na skutek podwyższenia kapitału, księgowane jest dopiero pod datą zarejestrowania zmiany przez sąd.

Wycena kapitału podstawowego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej następuje w wartości nominalnej.

Akcje własne są ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w cenie nabycia jako pomniejszenie kapitału własnego. W przypadku sprzedaży, emisji lub umorzenia akcji własnych, w ramach zysków i strat nie są wykazywane żadne zyski ani straty.

- Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne.

Rezerwę tworzy się, gdy:

- a) na Spółce ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- b) prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- c) można oszacować wiarygodnie kwotę tego obowiązku

Jeśli warunki te nie są spełnione, rezerwy nie tworzy się.

Wysokość rezerw powinna być jak najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia istniejącego obowiązku na dzień sprawozdawczy, czyli:

- a) kwotą – jaką zgodnie z racjonalnymi przesłankami Grupa zapłaciłaby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień sprawozdawczy lub,
- b) kwotą, jaką zapłaciłaby na rzecz strony trzeciej w zamian za przejęcie na siebie obowiązku w tym samym terminie.

Rezerwę wycenia się uwzględniając ryzyko i niepewność. Jeśli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które będą niezbędne do wypełnienia obowiązku. Szacunki wyniku oraz skutku finansowego są dokonywane na drodze osądu kierownictwa Spółki, wspomaganego dotychczasowymi doświadczeniami dotyczącymi podobnych transakcji oraz ewentualnie raportami niezależnych ekspertów. Do niepewności dotyczącej kwoty, na jaką należy utworzyć rezerwę podchodzi się z wykorzystaniem różnych środków w zależności od okoliczności.

Rezerwy tworzone są na takie tytuły jak:

- przewidywane straty dotyczące realizowanych kontraktów,
- udzielone gwarancje i poręczenia,
- skutki toczącego się postępowania sądowego i odwoławczego,
- przyszłe zobowiązania związane z restrukturyzacją.

- Rezerwa na świadczenia pracownicze

W Grupie wypłacane są świadczenia z tytułu jednorazowych odpraw emerytalno-rentowych, odpraw pośmiertnych, zgodnie z zakładowymi układem zbiorowym pracy i regulaminami wynagradzania.

Zgodnie z MSR 19 rezerwy na świadczenia pracownicze są szacowane metodami aktuarialnymi przez niezależnego aktuarusza.

Koszty z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia Grupa ujmuje w następujący sposób:

- w wyniku: koszty bieżącego zatrudnienia, koszty przeszłego zatrudnienia, odsetki netto od zobowiązań z tytułu określonych świadczeń;
- w pozostałych całkowitych dochodach: zyski i straty aktuarialne z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia.

W pozycji „Rezerwy na świadczenia pracownicze” Grupa ujmuje również rezerwę na niewykorzystane urlopy pracownicze, należne premie oraz nagrody jubileuszowe, jeśli istnieje obowiązek – zarówno obligatoryjny jak i zwyczajowy – ich wypłaty.

- Aktywa i rezerwa na podatek dochodowy

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, podmiot tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego jest podatnikiem.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się, przy uwzględnieniu zasady ostrożności w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego ze względu na:

- ujemne różnice przejściowe,
- przeniesienie na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych
- przeniesienie na kolejny okres niewykorzystanych ulg podatkowych.

Ujemne różnice przejściowe powodują powstanie kwot podlegających odliczeniu podatkowemu w toku ustalania zysku do opodatkowania (straty podatkowej) w przyszłych okresach, gdy wartość bilansowa składnika aktywów lub zobowiązań zostanie zrealizowana lub rozliczona. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie zysk do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się w wysokości kwot podlegających zwrotowi od władz podatkowych zgodnie z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na dzień sprawozdawczy.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości. Rezerwa jest wyceniana zgodnie z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy rezerwa zostanie rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na dzień sprawozdawczy.

Rezerwę na podatek dochodowy i aktywowany podatek dochodowy tworzy się tylko w stosunku do korekt o charakterze przejściowym.

Podatek odroczonego ujmuje się poza rachunkiem zysków i strat, jeżeli podatek dotyczy pozycji, które w tym samym lub innym okresie zostały ujęte poza rachunkiem zysków i strat. Jeżeli dotyczy pozycji, które w tym samym lub w innym okresie zostały ujęte w pozostałych całkowitych dochodach, to podatek odroczonego ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Jeżeli dotyczy pozycji, które zostały ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, podatek odroczonego ujmuje się w kapitale własnym.

- Przychody

Przychody są wpływami korzyści ekonomicznych brutto danego okresu, powstałymi w wyniku zwykłej działalności gospodarczej podmiotu, skutkującymi zwiększeniem kapitału własnego, innymi niż zwiększenie kapitału wynikającego z wpłat udziałowców. Przychody i koszty tej samej transakcji ujmowane są równolegle.

Przychody są ujmowane w momencie, kiedy staje się prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można w wiarygodny sposób określić. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług oraz ewentualne rabaty i opusty.

Przychody ze sprzedaży aktywów są ujmowane w momencie dostawy oraz gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności aktywów zostały przekazane nabywcy.

Przychody ze świadczenia usług (z wyjątkiem umów o usługi budowlane) są rozpoznawane w momencie świadczenia usług stronie trzeciej.

Przychody z tytułu dywidend są wykazywane w momencie przyznania Spółce prawa do wypłaty dywidendy w Pozostałych przychodach.

- Dotacje rządowe

Dotacje rządowe, łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej ujmuje się wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że:

- Grupa spełni warunki związane z dotacjami,
- dotacje będą otrzymane.

Pojęcie rząd odnosi się do rządu, instytucji rządowych, agencji rządowych oraz innych podobnych organów lokalnych, krajowych lub międzynarodowych. Dotacje rządowe ujmuje się w systematyczny sposób jako przychód w poszczególnych okresach, aby zapewnić ich współmierność z odnośnymi kosztami, które dotacje mają skompensować. Dotacje nie zwiększają bezpośrednio kapitału własnego. Dotację rządową, która staje się należna jako forma rekompensaty za już poniesione koszty lub straty lub przyznana Grupie celem udzielenia jej natychmiastowego finansowego wsparcia, bez towarzyszących przyszłych kosztów, ujmuje się jako przychód w okresie, w którym stała się należna. Dotacje rządowe podlegające spłatom są ujmowane jako zmiana wielkości szacunkowych. Oznacza to, że spłata dotacji odnoszona jest w pierwszej kolejności na nierozliczone saldo przychodów przyszłych okresów. Pozostała część odnoszona jest w koszty bieżącego okresu. Standard nie rozstrzyga zagadnienia dotacji unijnych. Grupa traktuje dotacje unijne na równi z dotacjami rządowymi.

- Umowy o usługi budowlane

Umowy o usługi budowlane obejmują indywidualnie zawarte umowy o budowę składnika aktywów lub zespołu aktywów, pozostających ze sobą w ścisłym związku lub zależności z uwagi na projekt, technologię i spełniane funkcje lub ostateczne przeznaczenie bądź wykorzystanie.

W szczególności obejmują one dostawy kompleksów ścianowych, pionowe i poziome roboty górnicze oraz dostawę maszyn i urządzeń, takich jak przenośniki, kombajny o dużym stopniu dostosowania do wymagań klienta oraz obudowy zmechanizowane.

Większość umów jest zawieranych w cenach stałych i są rozliczane metodą stopnia zaawansowania umowy.

Stopień zaawansowania realizacji umowy wylicza się jako procentowo wyrażony iloraz kosztów faktycznie poniesionych, udokumentowanych właściwymi dokumentami księgowymi oraz szacowanych, łącznych kosztów umowy.

Grupa rozpoznaje koszty prowizji agencyjnych związanych z realizowanymi kontraktami proporcjonalnie do stopnia zaawansowania umowy.

Przychody całkowite z umowy zawierają początkową kwotę przychodów ustaloną w umowie oraz zmiany dokonywane w trakcie trwania umowy, roszczenia oraz premie.

Zmiany w przychodach z umowy są uwzględniane jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że zostaną zaakceptowane przez odbiorcę usług oraz że możliwe jest wiarygodne ustalenie ich wartości. Przychody z umów wycenia się w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty. Na całkowity koszt umowy składają się koszty odnoszące się bezpośrednio do konkretnej umowy, koszty ogólnie powiązane z działalnością wynikającą z umowy, a które mogą być przyporządkowane do konkretnej umowy oraz inne koszty, którymi zgodnie z warunkami umowy można obciążyć odbiorcę usług. Okresowo, nie rzadziej jednak niż na dzień sprawozdawczy, dokonuje się przeglądu i aktualizacji całkowitych kosztów i przychodów z tytułu realizacji umowy oraz zawsze, w przypadku istotnych zmian w szacunkach przychodów lub kosztów realizacji umowy. Skutki zmian szacunków przychodów i kosztów związanych z umową oraz skutki zmian szacunków w wyniku umowy ujmuje się jako zmianę wartości szacunkowej. Zmienione szacunki stosuje się do określenia wysokości przychodów i kosztów ujętych w wyniku w okresie sprawozdawczym, w którym nastąpiła zmiana oraz w okresach następnych. Przychód na koniec okresu sprawozdawczego ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji umowy, po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w poprzednich okresach sprawozdawczych.

Jeżeli oszacowane całkowite i ostateczne przychody i koszty dotyczące realizowanej umowy o usługę budowlaną wskazują na stratę, to w tym przypadku na całość straty tworzy się rezerwę w ciężar kosztów.

Przychody z realizowanych kontraktów wykazywane są w odniesieniu do stopnia realizacji umowy, a powstałe różnice z wyceny ujmowane są następująco:

- nadwyżka ustalonych z wyceny narastająco przychodów nad sumą ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy (częściowe przychody fakturowane) zarachowywana jest w pozycji krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych i prezentowana w aktywach w pozycji „Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane”.

- nadwyżka ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy (częściowe przychody fakturowane) nad ustalonymi z wyceny narastająco przychodami zarachowywana jest w pozycji krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych biernych i prezentowana w pasywach w pozycji – „Pozostałe zobowiązania”.

7.2. Z dniem 1 stycznia 2016r. weszły w życie następujące nowe i zmienione standardy i interpretacje, które nie miały istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”
- Poprawki do MSSF 2010-2012
- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 dotyczące uprawy roślin
- Zmiany do MSSF 11 dotyczące nabycia udziału we wspólnej działalności
- Zmiany do MSR 16 i MSR 38 dotyczące amortyzacji
- Poprawki do MSSF 2012-2014
- Zmiany do MSR 1
- Zmiany do MSR 27 dot. metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 dot. wyłączenia z konsolidacji jednostek inwestycyjnych

7.3 Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie weszły w życie i nie zostały wcześniej zastosowane przez Spółkę, a mogą mieć wpływ na sprawozdanie finansowe Spółki

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

MSSF 9 zastępuje MSR 39. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.

MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

Grupa zastosuje MSSF 9 od 1 stycznia 2018 r.

Ze względu na brak instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej na dzień bilansowy ocenia się, że nowy standard nie miałby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Emitenta. Jednakże Spółka nie może wykluczyć takiego wpływu w następnych okresach sprawozdawczych.

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu towarów lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Grupa zastosuje MSSF 15 od 1 stycznia 2018 r.

Wstępne analizy wpływu standardu na sprawozdanie finansowe wykazują, że wejście w życie standardu będzie miało wpływ na sposób rozliczenia przychodów z tytułu budowy składnika aktywów, rozliczanych obecnie zgodnie z MSR 11.

Według nowego standardu przychód powinien być rozpoznany w momencie przeniesienia kontroli nad produktami na klienta. Nowy standard będzie miał wpływ na sprawozdanie finansowe o ile Grupa będzie realizowała umowy na budowę składnika aktywów. Na dzień bilansowy 31.12.2016r. Grupa rozpoznała przychód przed dniem przeniesienia kontroli, na podstawie stopnia zaawansowania realizacji umowy, dla dwóch kontraktów.

Wstępna ocena pozostałych kluczowych umów (dzierżawa maszyn oraz roboty górnicze) wskazuje, iż standard MSSF 15 nie powinien mieć większego wpływu na zmianę ujęcia przychodów z tych umów na sprawozdanie finansowe. Analiza wpływu standardu nie została jeszcze zakończona.

Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” zostały opublikowane 12 kwietnia 2016 r. i mają zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzanych po 1 stycznia 2018 r.

Objaśnienia dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m.in. na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji.

Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.

Grupa zastosuje Objąśnienia do MSSF 15 od 1 stycznia 2018 r. wraz z zastosowaniem MSSF 15.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, Objąśnienia do MSSF 15 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Zmiany do MSR 7: Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji

Zmiana do MSR 7 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. lub po tej dacie. Jednostki będą zobowiązane ujawnić uzgodnienie zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej.

Grupa zastosuje zmiany po ich zatwierdzeniu przez Unię Europejską.

Zmieniony standard wpłynie na zwiększony zakres ujawnień w sprawozdaniu finansowym.

Roczne zmiany do MSSF 2014 - 2016

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2016 r. „Roczne zmiany MSSF 2014-2016”, które zmieniają 3 standardy: MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”, MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz zmiany dotyczące zakresu standardów, ujmowania oraz wyceny, a także zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne.

Grupa zastosuje zmiany do MSSF 12 po ich zatwierdzeniu przez Unię Europejską.

Grupa zastosuje zmiany do MSSF 1 oraz MSR 28 od 1 stycznia 2018 r.

Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmienionych standardów na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Zmiany do MSR 40: reklasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych

Zmiany do MSR 40 precyzują wymogi związane z przeklasyfikowaniem do nieruchomości inwestycyjnych oraz z nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 r.

Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmienionych standardów na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

7.4 Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie weszły w życie i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę, a które nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy

- Zmiany do MSR 12 dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat
- MSSF 16 „Leasing”
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”
- MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami
- Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach
- Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”
- Roczne zmiany do MSSF 2014 – 2016
- KIMSF 22: Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe

8. Zarządzanie kapitałem

W związku z istotnym pogorszeniem się sytuacji Grupy Kopex oraz złamaniem przez nią kowenantów bankowych, co spowodowane było obniżeniem wyników za IV kwartał 2015, spółki z Grupy zmuszone były rozpocząć na początku 2016 r. rozmowy z bankami finansującymi na temat restrukturyzacji zadłużenia. W okresie negocjacji Spółki z Grupy nie miały możliwości korzystania z linii kredytowych, podejmowane więc były działania zaradcze polegające na aktywnym zarządzaniu kapitałem obrotowym oraz prowadzeniem działań restrukturyzacyjnych. W grudniu 2016 r. zakończyły się długo trwające negocjacje pomiędzy bankami, Spółkami i inwestorem Strategicznym – TDJ S.A., a tym samym została zawarta Umowa Restrukturyzacyjna.

Obecnie, w związku z toczącym się procesem restrukturyzacyjnym oraz trudną w dalszym ciągu sytuacją finansową Grupy, Emitent nie ma możliwości pozyskania linii kredytowych, w tym gwarancyjnych, co w znacznej mierze utrudnia pozyskiwanie istotnych kontraktów, w szczególności na rynkach zagranicznych. Dotyczy to również spółek Grupy będących stronami Umowy Restrukturyzacyjnej. Aktualnie najważniejszym celem działalności Grupy KOPEX jest działanie zgodnie z postanowieniami i zobowiązaniami wynikającymi z Umowy Restrukturyzacyjnej. Skuteczna realizacja zapisów Umowy Restrukturyzacyjnej jest sposobem na umożliwienie kontynuowania działalności przez Grupę.

Kontynuowanie zdecydowanych działań restrukturyzacyjnych polegających między innymi na:

- restrukturyzacji nieoperacyjnego majątku trwałego spółek, którego sprzedaż miałaby stanowić jedno ze źródeł spłaty zadłużenia,
 - sprzedaży udziałów i akcji w spółkach, które nie są związane ze strategicznymi obszarami działalności,
 - restrukturyzacji kosztowej i operacyjnej Spółki, co pozwoli ograniczyć koszty działalności i wpłynię na zwiększenie efektywności oraz dostosowanie się do warunków rynkowych,
- powinno zapewnić Grupie możliwość dalszego funkcjonowania.

9. Polityka zarządzania ryzykiem finansowym i zabezpieczanie

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania Spółki z Grupy znajdują się w restrukturyzacji. Założenie kontynuacji działalności opiera się na przeświadczeniu, że Spółki będące dłużnikami będą w stanie skutecznie zrealizować wszelkie postanowienia Umowy Restrukturyzacyjnej.

Zarządzanie ryzykiem finansowym ma na celu ograniczenie lub eliminację niekorzystnych wpływów na sytuację finansową Grupy, ryzyk związanych z jej funkcjonowaniem, a w szczególności :

- ryzyka rynkowego – ryzyko walutowe, stopy procentowej, ryzyko cenowe
- ryzyka płynności – ryzyko, że Grupa napotka trudności w wywiązaniu się ze zobowiązań
- ryzyka kredytowego - kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych.

Grupa dąży do minimalizacji wpływu różnych rodzajów ryzyka poprzez wykorzystanie mechanizmów zabezpieczenia naturalnego .

Ryzyko cenowe

Na ryzyko wzrostu cen Grupa narażona jest w przypadku materiałów niezbędnych dla działalności, głównie wyrobów hutniczych. Grupa dąży do minimalizowania ryzyka poprzez zagwarantowanie w umowach z odbiorcami (branża hutnicza, hydrauliczna, elementy śrubowe) możliwości negocjacji cen oraz w formie tzw. zamówień otwartych, które pozwalają zagwarantować cenę i ilość dostawy, odbiór zaś poszczególnych partii odbywa się sukcesywnie w miarę potrzeb. Grupa w zakresie w jakim jest to możliwe posiada zdyweryfikowane źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji i świadczenia usług kooperacyjnych.

Ryzyko stóp procentowych

Grupa narażona jest na to ryzyko z tytułu finansowania działalności poprzez kredyty bankowe o zmiennej stopie procentowej opartej o WIBOR. Spółka na bieżąco monitoruje decyzje Rady Polityki Pieniężnej. Na dzień 31.12.2016 Grupa nie posiadała instrumentów zabezpieczających ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko walutowe

Grupa narażona była na ryzyko walutowe, które powoduje niepewność co do wartości przyszłych przepływów pieniężnych. Grupa podejmowała działania mające na celu minimalizację ryzyka poprzez: zawieranie umów o terminową wymianę walut typu Forward oraz odpowiednie klauzule kontraktowe.

Grupa stosowała rachunkowość zabezpieczeń (szczegółowy opis w zasadach rachunkowości) oraz hedging naturalny dotyczący przepływów pieniężnych i wartości godziwej.

W związku z ogłoszonym w dniu 25.02.2016r. raportem bieżącym za IV kwartał 2015r. i znacznie pogorszonymi wynikami Spółki i Grupy, Spółka nie ma obecnie możliwości pozyskania limitów na transakcje skarbowe oraz zabezpieczanie się przed ryzykiem kursowym.

Instrumenty finansowe

Kategorie instrumentów finansowych- wartość bilansowa

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Należności wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Stan na dzień 31.12.2016r.											
Udziały i akcje	12.7, 12.12	7 784	-	19	-	-	-	-	-	-	7 803
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	12.10A	-	-	-	221 333	-	-	-	-	-	221 333
Należności leasingowe	12.6	-	-	-	-	-	-	-	38 642	-	38 642
Środki pieniężne	12.13	-	-	-	108 735	-	-	-	-	-	108 735
Obligacje i udzielone pożyczki	12.7,12.11	-	-	-	8 048	-	-	-	-	-	8 048
Pozostałe należności finansowe (netto)	12.10D	-	-	-	30 915	-	-	-	-	-	30 915
Pozostałe aktywa finansowe	12.7, 12.12	-	-	-	80 000	-	-	-	-	-	80 000
Pochodne instrumenty finansowe	12.12	-	-	-	-	-1 230	-	-	-	-14	-1 244
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	12.25	-	-	-	-	-	-79 401	-	-	-	-79 401
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	12.19	-	-	-	-	-	-575 079	-	-	-	-575 079
Zobowiązania leasingowe	12.21	-	-	-	-	-	-	-39 863	-	-	-39 863
Pozostałe zobowiązania	12.20	-	-	-	-	-	-28 380	-	-	-	-28 380
Razem		7 784	-	19	449 031	-1 230	-682 860	-39 863	38 642	-14	-228 491
Stan na dzień 31.12.2015r.											
Udziały i akcje	12.7, 12.12	3 164	-	19	-	-	-	-	-	-	3 183
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	12.10A	-	-	-	391 910	-	-	-	-	-	391 910
Należności leasingowe	12.6	-	-	-	-	-	-	-	55 613	-	55 613
Środki pieniężne i lokaty	12.13	-	-	-	62 288	-	-	-	-	-	62 288
Obligacje i udzielone pożyczki	12.7,12.11	-	-	-	111 445	-	-	-	-	-	111 445
Pozostałe należności finansowe (netto)	12.10D	-	-	-	53 567	-	-	-	-	-	53 567
Pochodne instrumenty finansowe	12.12	-	-	3	-	-372	-	-	-	827	458
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	12.25	-	-	-	-	-	-171 630	-	-	-	-171 630
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	12.19	-	-	-	-	-	-546 345	-	-	-	-546 345
Zobowiązania leasingowe	12.21	-	-	-	-	-	-	-66 156	-	-	-66 156
Pozostałe zobowiązania	12.20	-	-	-	-	-	-36 801	-	-	-	-36 801
Razem		3 164	-	22	619 210	-372	-754 776	-66 156	55 613	827	-142 468

Na dzień 31.12.2016 wartość bilansowa instrumentów finansowych była zbliżona do jej wartości godziwej.

Hierarchia wartości godziwej

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2016		
		Hierarchia wartości godziwej		
		poziom 1	poziom 2	poziom 3
Udziały i akcje	12.12A	19		7 784
Instrumenty pochodne, w tym:	12.12A		-1 244	
Aktywa			-	
Zobowiązania			-1 244	

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2015		
		Hierarchia wartości godziwej		
		poziom 1	poziom 2	poziom 3
Udziały i akcje	12.12A	19		
Instrumenty pochodne, w tym:	12.12A		458	
Aktywa			1 965	
Zobowiązania			-1 507	

Metody i założenia przyjęte przez Grupę przy ustalaniu wartości godziwych

Dla instrumentów finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej przyjęto następujące poziomy wyceny:

- poziom 1 – ceny notowane z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- poziom 2 – dane wejściowe inne niż ceny notowane zaliczane do poziomu 1, które są obserwowalne dla składnika aktywów lub zobowiązań w sposób bezpośredni (tj. jako ceny) lub pośrednio (tj. bazujące na cenach),
- poziom 3 – dane wejściowe do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań, które nie są oparte na obserwowalnych danych rynkowych.

Wartość godziwa instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do poziomu 2 określono przy zastosowaniu odpowiednich technik wyceny.

Grupa nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej posiadanych udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach, zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Grupa wycenia tę grupę aktywów według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Analiza wrażliwości

Przy założeniu, że przedział wahań kursów walutowych na dzień 31.12.2016 r. mógłby kształtować się na poziomie +/- 10 %, wówczas wynik brutto Grupy byłby niższy lub wyższy o 4.072 (16 289 tys. zł na 31.12.2015r.)

Przy założeniu, że przedział wahań stóp procentowych na dzień 31.12.2016 r. mógłby kształtować się na poziomie +/-1 % wówczas wynik brutto Grupy byłby niższy lub wyższy o 4.596 tys. zł (3 833 tys. zł na 31.12.2015r.).

Analiza wrażliwości (w tys. zł) stan na 31.12.2016

	wartość bilansowa	Ryzyko stóp procentowych		Ryzyko kursu walutowego			
		plus/minus 1%		plus 10%(osłabienie zł)		minus 10%(umocnienie zł)	
		zysk/strata	zysk/strata	zysk/strata	zmiany w kapitale	zysk/strata	zmiany w kapitale
AKTYWA FINANSOWE							
Środki pieniężne zł	77 659	777	-777	-	-	-	-
Środki pieniężne USD w przeliczeniu na zł	286	3	-3	29	-	-29	-
Środki pieniężne EUR w przeliczeniu na zł	15 249	152	-152	1 525	-	-1 525	-
Środki pieniężne AUD w przeliczeniu na zł	5 722	57	-57	572	-	-572	-
Środki pieniężne innych walutach	9 819	98	-98	982	-	-982	-
Pożyczki udzielone wraz z odsetkami w zł	8 013	80	-80	-	-	-	-
Pożyczki udzielone wraz z odsetkami w EUR	35	-	-	4	-	-4	-
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności w zł	361 566	-	-	-	-	-	-
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności w EUR	10 609	-	-	1 061	-	-1 061	-
Należności z tytułu dostaw i usług w pozostałe walutach	13 029	-	-	1 303	-	-1 303	-
Należności leasingowe w zł	38 642	386	-386	-	-	-	-
Instrumenty pochodne sklasyfikowane do wyceny wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	19	-	-	2	-	-2	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		1 553	-1 553	5 478	-	-5 478	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		1 258	-1 258	4 437	-	-4 437	-
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE							
Kredyty i pożyczki w zł	574 438	-5 744	5 744	-	-	-	-
Kredyty w pozostałych walutach	641	-6	6	-64	-	64	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania zł	308 123	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania EUR	3 633	-	-	-363	-	363	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania USD	5 433	-	-	-543	-	543	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania AUD	376	-	-	-38	-	38	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania w pozostałych walutach	2 743	-	-	-274	-	274	-
Zobowiązania leasingowe w zł	39 863	-399	399	-	-	-	-
Instrumenty pochodne sklasyfikowane do wyceny wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 230	-	-	-123	-	123	-
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	14	-	-	-1	-	1	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		-6 149	6 149	-1 406	-	1 406	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		-4 981	4 981	-1 139	-	1 139	-

Analiza wrażliwości (w tys. zł) stan na 31.12.2015

	wartość bilansowa	Ryzyko stóp procentowych		Ryzyko kursu walutowego			
		plus / minus 1%		plus 10%	(osłabienie zł)	minus 10% (umocnienie zł)	
		zysk/strata	zysk/strata	zysk/strata	zmiany w kapitale	zysk/strata	zmiany w kapitale
AKTYWA FINANSOWE							
Środki pieniężne zł	37 043	370	-370	-	-	-	-
Środki pieniężne USD w przeliczeniu na zł	802	8	-8	80	-	-80	-
Środki pieniężne EUR w przeliczeniu na zł	17 129	171	-171	1 713	-	-1 713	-
Środki pieniężne w innych walutach	7 314	73	-73	731	-	-731	-
Pożyczki udzielone wraz z odsetkami w zł	109 494	1 095	-1 095	-	-	-	-
Pożyczki udzielone wraz z odsetkami EUR	1 935	19	-19	194	-	-194	-
pożyczki udzielone wraz z odsetkami w pozostałych walutach	16	-	-	2	-	-2	-
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności zł	275 465	-	-	-	-	-	-
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności EUR	146 796	-	-	14 680	-	-14 680	-
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności USD	3 200	-	-	320	-	-320	-
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności AUD	17 731	-	-	1 773	-	-1 773	-
Należności z tytułu dostaw i usług w pozostałych walutach	44 076	-	-	4 408	-	-4 408	-
Należności leasingowe w zł	55 613	556	-556	-	-	-	-
Instrumenty pochodne sklasyfikowane do wyceny wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	22	-	-	2	-	-2	-
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	1 962	-	-	3	193	-3	-193
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		2 292	-2 292	23 906	193	-23 906	-193
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		1 857	-1 857	19 364	156	-19 364	-156
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE							
Kredyty i pożyczki w zł	530 202	-5 302	5 302	-	-	-	-
Kredyty AUD w przeliczeniu na zł	11 943	-119	119	-1 194	-	1 194	-
Pożyczki otrzymane wraz z odsetkami w pozostałych walutach	4 200	-42	42	-420	-	420	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania zł	223 606	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania EUR	51 997	-	-	-5 200	-	5 200	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania USD	1 453	-	-	-145	-	145	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania AUD	-13	-	-	1	-	-1	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania w pozostałych walutach	5 084	-	-	-508	-	508	-
Zobowiązania leasingowe w zł	66 156	-662	662	-	-	-	-
Instrumenty pochodne sklasyfikowane do wyceny wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	372	-	-	-37	-	37	-
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	1 135	-	-	-114	-	114	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		-6 125	6 125	-7 617	-	7 617	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		-4 961	4 961	-6 170	-	6 170	-

Powyższa analiza wrażliwości nie jest reprezentatywna dla ryzyka kursowego i ryzyka stóp procentowych ze względu na fakt, iż narażenie na koniec roku na w/w ryzyka nie odzwierciedla narażenia w ciągu całego roku obrotowego. Stany należności, zobowiązań, wycena instrumentów pochodnym zmieniają się bowiem w ciągu roku.

Ryzyko płynności

W związku z brakiem dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania, poza przypadkami dopuszczonymi w Umowie Restrukturyzacyjnej, Grupa Kopex jest narażona na ryzyko utraty płynności tj. zdolności do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Spółki z grupie monitorują ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Grupa zabezpiecza się przed trudnościami w wywiązywaniu się ze zobowiązań odpowiednio kształtując cykle rotacji należności i zobowiązań. Grupa na dzień 31.12.2016 r nie korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania działalności w postaci linii kredytowych. Obecnie, w związku z toczącym się procesem restrukturyzacyjnym oraz trudną, w dalszym ciągu, sytuacją finansową Spółki, Emitent nie ma możliwości pozyskania wielocelowych linii kredytowych, w tym gwarancyjnych.

Umowne terminy wymagalności zobowiązań finansowych

Zobowiązania finansowe	Umowne terminy wymagalności od końca okresu sprawozdawczego			Razem (bez dyskonta)	Wartość bilansowa
	Do 1 roku	1- 5 lat	powyżej 5 lat		
Stan na dzień 31.12.2016r.					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	78 324	1 077	-	79 401	79 401
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	641	574 438	-	588 339	575 079
Pochodne instrumenty finansowe	1 244	-	-	1 244	1 244
Pozostałe zobowiązania finansowe	28 285	95	-	28 380	28 380
Zobowiązania leasingowe	17 321	25 130	-	42 451	39 863
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych podziałach wymagalności	125 815	600 740	-	739 815	723 967
Stan na dzień 31.12.2015r.					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	161 515	10 115	-	171 630	171 630
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	546 345	-	-	546 345	546 345
Pochodne instrumenty finansowe	1 215	292	-	1 507	1 507
Pozostałe zobowiązania finansowe	35 297	1 504	-	36 801	36 801
Zobowiązania leasingowe	30 234	40 865	1 083	72 182	66 156
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych podziałach wymagalności	783 644	43 738	1 083	828 465	822 439

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z prowadzeniem podstawowej działalności. Zgodnie z MSSF 7 punkt 34-36 Jednostki dokonują analizy poszczególnych pozycji aktywów narażonych na ryzyko kredytowe tj. należności z tyt. dostaw i usług, należności z tyt. leasingu, pożyczki udzielone, środki pieniężne. Ryzyko kredytowe wynika z zawartych umów i związane jest z ewentualnym wystąpieniem takich zdarzeń jak niewypłacalność kontrahenta, częściowej spłaty należności lub znaczącego opóźnienia w zapłacie należności bądź spłaty udzielonych pożyczek.

W opinii zarządu inwestycje w pozostałe długoterminowe i krótkoterminowe aktywa finansowe nie są obciążone ryzykiem kredytowym.

Grupa na rynku krajowym przeprowadza transakcje głównie w ramach sektora górniczego i w stosunku do tych należności, w tym także należności z tytułu leasingu występuje największa koncentracja ryzyka.

Ponadto, wiarygodność kontrahentów poddawana jest weryfikacji i spółka podejmowała starania w celu pozyskania od kontrahentów zabezpieczeń finansowych w celu minimalizacji ryzyka niewypłacalności.

Na należności w stosunku do których nastąpiła utrata wartości spółka tworzy odpisy aktualizujące.

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe reprezentowane jest przez:

- wartość netto należności handlowych wynosząca: 221 333 tys. zł (391 910 tys. zł na dzień 31.12.2015r.)
- wartość udzielonych pożyczek wynosząca: 8 048 tys. zł (111 445 tys. zł na dzień 31.12.2015r.)
- należności leasingowe wynoszące: 38 642 tys. zł (55 613 tys. zł na dzień 31.12.2015r.)
- pozostałe należności wynoszące: 33 962 tys. zł (55 983 tys. zł na dzień 31.12.2015r.)

* Podmioty, od których należności z tytułu dostaw i usług na 31.12.2016 kształtowały się na najwyższym poziomie to:

- Odbiorca 1 – 14,20% ogółu należności
- Odbiorca 2 – 13,42% ogółu należności
- Odbiorca 3 – 11,89% ogółu należności

* Podmioty, od których należności z tytułu dostaw i usług na 31.12.2015 kształtowały się na najwyższym poziomie to:

- Odbiorca 1 – 14,86% ogółu należności
- Odbiorca 2 – 10,21% ogółu należności
- Odbiorca 3 – 6,14% ogółu należności

10. Informacja o przeliczeniach wybranych danych finansowych

- Pozycje aktywów i pasywów przeliczono wg średniego kursu NBP dla waluty EURO, obowiązującego na dzień bilansowy:
 - na 31.12.2016 - 4,4240
 - na 31.12.2015 - 4,2615
- Pozycje rachunku zysków i strat oraz przepływów pieniężnych przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną kursów EURO obowiązujących na koniec każdego miesiąca w okresie sprawozdawczym
 - w 2016 roku - 4,3757
 - w 2015 roku - 4,1848
- Maksymalne kursy w okresie
 - w 2016 roku - 4,4405
 - w 2015 roku - 4,2652
- Minimalne kursy w okresie
 - w 2016 roku - 4,2684
 - w 2015 roku - 4,0337

11. Szacunki i osądy księgowe

Ze względu na to, iż wiele informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym nie może zostać wycenione w sposób precyzyjny, sporządzenie sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu Spółki dokonania szacunków. Zarząd weryfikuje przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Dlatego też szacunki dokonane na dzień 31.12.2016 roku mogą w przyszłości ulec zmianie. Główne szacunki zostały opisane w notcie 2b, istotnych zasadach rachunkowości oraz zaprezentowane w następujących notach:

Nota	Szacunki	Rodzaj ujawnionej informacji
12.2	Test na utratę wartości firmy	Kluczowe założenia w zakresie wzrostu przychodów ze sprzedaży, wyniku operacyjnego oraz stóp dyskontowych
9 12.6 12.7 12.10 12.11	Odpisy aktualizujące wartość pożyczek udzielonych i należności własnych	Metodologia przyjęta w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej – Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. utraty wartości
12.8	Podatek dochodowy	Założenie przyjęte w celu rozpoznania aktywów z tytułu podatku odroczonego oraz rezerw - Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. aktywa i rezerwy na podatek dochodowy
12.22	Świadczenia pracownicze	Rezerwy szacowane przez aktuarusza - Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. rezerw na zobowiązania.
12.12	Wartość godziwa instrumentów pochodnych	Model i założenia przyjęte dla wyceny wartości godziwej - Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. instrumentów finansowych.
12.23	Rezerwy	Rezerwy dotyczące zobowiązań, których kwota lub termin nie są pewne - Przyjęte zasady rachunkowości – punkt dot. rezerw na zobowiązania
12.1 12.3 12.4	Okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych	Okres ekonomicznej użyteczności oraz metoda amortyzacji - Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. wartości niematerialnych, środków trwałych oraz nieruchomości inwestycyjnych
13	Zobowiązania warunkowe	Możliwy obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia oraz obecny obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest prawdopodobne, aby nastąpił wpływ środków albo kwoty obowiązków nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie
12.26	Umowa o usługi budowlane	Stopień zaawansowania realizacji umowy wyliczany procentowo jako iloraz kosztów faktycznie poniesionych do kosztów umowy – Przyjęte zasady rachunkowości – Umowy o usługi budowlane

W przypadku, gdy dana transakcja nie jest uregulowana w żadnym standardzie bądź interpretacji, Zarząd kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje politykę rachunkowości, która zapewni, iż sprawozdanie finansowe będzie zawierać wiarygodne informacje prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiające sytuację majątkową i finansową Spółki, wyniki jej działalności i przepływy pieniężne. Subiektywna ocena zostaje dokonana w taki sposób, aby sprawozdanie finansowe odzwierciedlało treść ekonomiczną transakcji, było obiektywne, sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny oraz kompletne we wszystkich istotnych aspektach. Analiza utraty wartości aktywów finansowych została opisana na w notcie nr 2.

12. Noty objaśniające do Sprawozdania z sytuacji finansowej oraz Rachunku zysków i strat

Nota 12.1A 31.12.2016

TABELA RUCHU WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

	koszty zakończonych prac rozwojowych	koszty prac rozwojowych w trakcie realizacji	nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	inne wartości niematerialne	wartości niematerialne w trakcie realizacji	Wartości niematerialne razem
wartość brutto na początek okresu	159 615	32 027	30 864	2 288	4 197	228 991
- zwiększenia	-373	4 663	1 563	1 974	2 346	10 173
- zmniejszenia	-10 078	-13 852	-5 107	-184	-2 829	-32 050
- utrata kontroli	-6 723	-7 955	-282	-	-	-14 960
- reklasyfikacja	2 623	-2 623	260	1	-263	-2
- różnice kursowe z przeliczenia	61	-	-	-	-	61
wartość brutto na koniec okresu	145 125	12 260	27 298	4 079	3 451	192 213
skumulowane umorzenie na początek okresu	49 474	-	16 847	1 727	-	68 048
- amortyzacja	17 595	-	6 008	173	-8	23 768
- sprzedaż i likwidacja	-	-	-302	-15	-	-317
- utrata kontroli	-3 398	-	-178	-	-	-3 576
- reklasyfikacja	-8 992	-	-3 195	2 019	-	-10 168
- różnice kursowe z przeliczenia	30	-	-	-	-	30
skumulowane umorzenie na koniec okresu	54 709	-	19 180	3 904	-8	77 785
straty z tytułu utraty wartości na początek okresu	11 098	19 139	48	-	-	30 285
- zwiększenia	69 881	4 766	726	-	3 449	78 822
- wykorzystanie	-1 828	-7 823	-	-	-	-9 651
- reklasyfikacja	-2 949	-7 446	3 946	-	-	-6 449
straty z tytułu utraty wartości na koniec okresu	76 202	8 636	4 720	-	3 449	93 007
wartość netto na początek okresu	99 043	12 888	13 969	561	4 197	130 658
wartość netto na koniec okresu	14 214	3 624	3 398	175	10	21 421

Nota 12.1A 31.12.2015

TABELA RUCHU WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

	koszty zakończonych prac rozwojowych	koszty prac rozwojowych w trakcie realizacji	koncesje, patenty, licencje	inne wartości niematerialne	wartości niematerialne w trakcie realizacji	Wartości niematerialne razem
wartość brutto na początek okresu	124 073	54 148	27 685	2 287	6 650	214 843
- zwiększenia	592	24 629	45	1	2 203	27 470
- zmniejszenia	-4 374	-7 279	-1 482	-2	-	-13 137
- reklasyfikacja	39 284	-39 255	4 624	3	-4 656	-
- różnice kursowe z przeliczenia	40	-216	-8	-1	-	-185
wartość brutto na koniec okresu	159 615	32 027	30 864	2 288	4 197	228 991
skumulowane umorzenie na początek okresu	37 172	-	15 402	1 623	-	54 197
- amortyzacja	16 100	-	2 717	106	-	18 923
- sprzedaż i likwidacja	-3 825	-	-1 342	-2	-	-5 169
- różnice kursowe z przeliczenia i inne	27	-	70	-	-	97
skumulowane umorzenie na koniec okresu	49 474	-	16 847	1 727	-	68 048
odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	350	-	-	-	-	350
- zwiększenia	11 070	19 067	48	-	-	30 185
- zmniejszenia	-350	-	-	-	-	-350
- różnice kursowe z przeliczenia	28	72	-	-	-	100
odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	11 098	19 139	48	-	-	30 285
wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	86 551	54 148	12 283	664	6 650	160 296
wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	99 043	12 888	13 969	561	4 197	130 658

W 2016 i w 2015 roku dokonano odpisów aktualizujących prace rozwojowe w związku z brakiem rzeczywistego wykorzystania efektów tych prac w obecnej, trudnej sytuacji segmentu wydobywania węgla. Odpisane prace rozwojowe dotyczą wszystkim dokumentacji technicznej oraz prototypowych urządzeń górniczych.

Nota 12.1B

WARTOŚCI NIEMATERIALNE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA)	31.12.2016	31.12.2015
a) własne	21 421	130 658
- w tym wytworzone we własnym zakresie	15 051	118 543
b) używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu:	-	-
Wartości niematerialne, razem	21 421	130 658

Nota 12.1C

Pozycje rachunku zysków i strat, w której zawarto amortyzację wartości niematerialnych	2016	2015
- koszt własny sprzedaży	20 211	16 692
- koszty sprzedaży	165	348
- koszty zarządu	3 392	1 883
Razem	23 768	18 923

Nota 12.2

WARTOŚĆ FIRMY JEDNOSTEK PODPORZĄDKOWANYCH

W 2016 roku dokonano odpisu wartości firmy w pozostałej kwocie 41.568 tys. zł. Szczegóły dotyczące przeprowadzonego testu na utratę wartości zawarto w notcie nr 2.

Nota 12.3A 31.12.2016

TABELA RUCHU ŚRODKÓW TRWAŁYCH (wg grup rodzajowych)

	grunty własne, w tym prawo wieczyst. użytk. gruntu	budynki i budowle	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	pozostałe środki trwałe	środki trwałe w budowie	Środki trwałe razem
wartość brutto środków trwałych na początek okresu	14 658	283 165	1 048 103	24 569	38 216	48 613	1 457 324
- zwiększenia	253	618	854	34	40	101 874	103 673
- zmniejszenia	-5 286	-46 196	-187 891	-6 351	-7 991	-2 829	-256 544
- reklasyfikacja	481	-86 771	74 697	812	2 810	-86 962	-94 933
- utrata kontroli	-	-7 221	-24 710	-1 128	-2 377	-217	-35 653
- różnice kursowe z przeliczenia	22	74	155	19	11	4 065	4 346
wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	10 128	143 669	911 208	17 955	30 709	64 544	1 178 213
skumulowane umorzenie na początek okresu	2 168	60 017	623 073	17 026	30 342	-	732 626
- amortyzacja	-586	4 090	141 141	2 599	2 822	-	150 066
- sprzedaż i likwidacja	-406	-2 894	-120 811	-3 001	-3 439	-	-130 551
- reklasyfikacja	-1 107	-28 501	16 647	-1 435	-2 635	-	-17 032
- utrata kontroli	-28	-506	-9 000	-871	-2 199	-	-12 604
- różnice kursowe z przeliczenia	-	34	121	22	11	-	188
skumulowane umorzenie na koniec okresu	41	32 239	651 171	14 340	24 902	-	722 693
odpisy z tyt. utraty wartości na początek okresu	-	-	50 948	-	-	123	51 071
- straty ujęte w ciągu okresu	977	24 349	85 176	346	945	30 797	142 590
- przesunięcia z tyt. połączenia	-126	-1 287	-	-	-	-	-1 413
- odwrócenie strat ujęte w ciągu okresu	-	-	-285	-	-	-30	-315
- wykorzystanie	-	-	-34 896	-	-43	-	-34 939
odpisy z tyt. utraty wartości na koniec okresu	851	23 062	100 943	346	902	30 890	156 994
wartość netto środków trwałych na początek okresu	12 490	223 148	374 082	7 543	7 874	48 490	673 627
wartość netto środków trwałych na koniec okresu	9 236	88 368	159 094	3 269	4 905	33 654	298 526

Nota 12.3A 31.12.2015

TABELA RUCHU ŚRODKÓW TRWAŁYCH

	grunty	budynki i budowle	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	pozostałe środki trwałe	środki trwałe w budowie	środki trwałe razem
wartość brutto środków trwałych na początek okresu	16 535	283 823	957 014	24 622	38 139	29 463	1 349 596
- zwiększenia	-	52	22 928	216	83	161 171	184 450
- zmniejszenia	-417	-4 814	-58 067	-2 166	-2 527	-481	-68 472
- reklasyfikacja	-1 439	4 274	125 851	1 475	2 553	-139 746	-7 032
- różnice kursowe z przeliczenia	-21	-170	-4	-22	-32	-1 794	-2 043
- objęcie kontroli nad spółką zależną	-	-	381	444	-	-	825
wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	14 658	283 165	1 048 103	24 569	38 216	48 613	1 457 324
skumulowane umorzenie na początek okresu	2 008	55 904	540 978	15 337	29 130	-	643 357
- amortyzacja	180	6 879	118 704	3 090	3 587	-	132 440
- sprzedaż i likwidacja	-20	-354	-36 551	-1 416	-2 278	-	-40 619
- reklasyfikacja	-	-2 383	-206	-329	-77	-	-2 995
- różnice kursowe z przeliczenia	-	-29	-37	-6	-20	-	-92
- objęcie kontroli nad spółką zależną	-	-	185	350	-	-	535
skumulowane umorzenie na koniec okresu	2 168	60 017	623 073	17 026	30 342	-	732 626
odpisy z tyt. trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	12 132	57	85	74	12 348
- zwiększenia	-	-	40 381	-	-	49	40 430
- zmniejszenia	-	-	-2	-57	-	-1	-60
- wykorzystanie	-	-	-1 563	-	-85	-	-1 648
- różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	1	1
odpisy z tyt. trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	50 948	-	-	123	51 071
wartość netto środków trwałych na początek okresu	14 527	227 919	403 904	9 228	8 924	29 389	693 891
wartość netto środków trwałych na koniec okresu	12 490	223 148	374 082	7 543	7 874	48 490	673 627

W 2016 roku dokonano odpisu aktualizującego wartość urządzeń górniczych:

- na które w obecnej, trudnej sytuacji branży wydobywczej, a także w dającej się przewidzieć perspektywie czasu, nie ma zapotrzebowania;
- dla których zakończyły się umowy leasingu operacyjnego i istnieje ryzyko braku lokowania maszyny na rynku;
- dla których wartość bilansowa przewyższała możliwe do uzyskania przychody z tytułu ich najmu.

Na dzień 31.12.2016r. Grupa nie miała przyszłych zobowiązań umownych zaciągniętych w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych. Na dzień 31.12.2015r. wartość przyszłych zobowiązań umownych wynosiła 13 054 tys. zł.

Nota 12.3B

ŚRODKI TRWAŁE BILANSOWE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA)

	31.12.2016	31.12.2015
własne	277 364	586 991
używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu, z tego:	21 162	86 636
- na podstawie umów leasingowych - urządzenia techniczne i maszyny	20 643	54 344
- na podstawie umów leasingowych - środki transportu	519	20 672
- na podstawie umów leasingowych - pozostałe środki trwałe	-	11 620
Środki trwałe bilansowe, razem	298 526	673 627

Nota 12.3C

ŚRODKI TRWAŁE WYKAZANE POZABILANSOWO

	31.12.2016	31.12.2015
- używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym: umowy leasingu	151	4 473
- wartość gruntów użytkowanych wieczysto	7 349	10 107
Środki trwałe pozabilansowe, razem	7 500	14 580

NOTA 12.4A 31.12.2016

ZMIANY NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNYCH

	grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Nieruchomości inwestycyjne w trakcie realizacji	Nieruchomości inwestycyjne razem
wartość brutto na początek okresu	8 763	30 852	314	39 929
- reklasyfikacja	1 321	87 855	-	89 176
- zwiększenia	-	-	483	483
- zmniejszenia	-1 406	-30 463	-456	-32 325
- utrata kontroli	-1 998	-6 651	-	-8 649
wartość brutto na koniec okresu	6 680	81 593	341	88 614
skumulowane umorzenie na początek okresu	125	9 997	-	10 122
- amortyzacja	17	972	-	989
- sprzedaż i likwidacja	-	-5 500	-	-5 500
- reklasyfikacja	34	9 858	-	9 892
- utrata kontroli	-	-968	-	-968
skumulowane umorzenie na koniec okresu	176	14 359	-	14 535
straty z tytułu utraty wartości na początek okresu	4 061	3 354	-	7 415
- straty ujęte w ciągu okresu	30	45 770	-	45 800
- wykorzystanie odpisu	-	-7 903	-	-7 903
- utrata kontroli	-187	-3 017	-	-3 204
straty z tytułu utraty wartości na koniec okresu	3 904	38 204	-	42 108
wartość netto na początek okresu	4 577	17 501	314	22 392
wartość netto na koniec okresu	2 600	29 030	341	31 971

Nota 12.4A 31.12.2015

ZMIANY NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNYCH

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii ładowej i wodnej	Nieruchomości inwestycyjne w trakcie realizacji	Nieruchomości inwestycyjne razem
wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	14 889	20 723	79	35 691
- zwiększenia	2	-	510	512
- zmniejszenia	-1 876	-4 602	-	-6 478
- reklasyfikacja	-3 122	13 658	-275	10 261
- różnice kursowe z przeliczenia	-42	-15	-	-57
wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	9 851	29 764	314	39 929
skumulowane umorzenie na początek okresu	309	7 674	-	7 983
- amortyzacja	83	1 002	-	1 085
- sprzedaż i likwidacja	-267	-831	-	-1 098
- reklasyfikacja	-	2 152	-	2 152
skumulowane umorzenie na koniec okresu po przeliczeniach	125	9 997	-	10 122
straty z tytułu utraty wartości na początek okresu	1 137	-	-	1 137
- straty ujęte w ciągu okresu	4 393	2 231	-	6 624
- odwrócenie strat ujęte w ciągu okresu	-402	-	-	-402
- różnice kursowe z przeliczenia	52	4	-	56
straty z tytułu utraty wartości na koniec okresu po przeliczeniach	5 180	2 235	-	7 415
wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	13 443	13 049	79	26 571
wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	4 546	17 532	314	22 392

Nota 12.4B

PRZYCHODY I KOSZTY ZWIĄZANE Z NIERUCHOMOŚCIAMI INWESTYCYJNYMI	2016	2015
a) przychody z czynszów dot. nieruchomości inwestycyjnej	5 283	3 321
b) bezpośrednie koszty operacyjne pod przychody z czynszów dot. nieruchomości inwestycyjnej	5 665	2 081
c) bezpośrednie koszty operacyjne dot. nieruchomości inwestycyjnej nieprzynoszącej przychodów z czynszów	24	24

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnej jest zbliżona do ich wartości księgowej.

Nota 12.5A

INWESTYCJE ROZLICZANE ZGODNIE Z METODĄ PRAW WŁASNOŚCI

Na dzień 31.12.2016r. w Grupie nie zidentyfikowano inwestycji rozliczanych metodą praw własności. W 2016 roku nastąpiła sprzedaż udziałów w spółce Miilux, spółki Anhui Long Po oraz Tiefenbach zreklasyfikowano do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, spółkę Shandong Tagao zreklasyfikowano do aktywów dostępnych do sprzedaży, ze względu na brak faktycznego znaczącego wpływu na tą jednostkę.

Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności Na dzień 31.12.2015r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	nazwa jednostki	siedziba	% posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu
1.	Anhui Long Po Electrical Corporation Ltd	Chiny	20,00%	20,00%
2.	Tiefenbach Polska Sp. z o.o.	Radzionków	49,00%	49,00%
3.	Shandong Tagao Mining Equipment Manufacturing Co. Ltd	Chiny	50,00%	50,00%
4.	Miilux Poland Sp. z o.o.	Tarnowskie Góry	33,32%	33,32%

Nota 12.5B

INWESTYCJE ROZLICZANE ZGODNIE Z METODĄ PRAW WŁASNOŚCI	2016	2015
stan na początek okresu	51 325	48 248
korekta wyniku z lat ubiegłych	-10	-106
różnice kursowe z przeliczenia	65	2 358
wycena praw własności	2 756	2 717
utworzenie spółki stowarzyszonej/zwiększenie udziałów	-	1 102
sprzedaż spółki stowarzyszonej	-2 752	-
zaprzestanie stosowania metody praw własności	-51 384	-2 994
stan na koniec okresu	-	51 325

Nota 12.5C

DANE FINANSOWE DOTYCZĄCE JEDNOSTEK STOWARZYSZONYCH	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa razem	n.d.	695 534
Zobowiązania	n.d.	591 277
Przychody	n.d.	424 738
Zysk za okres obrotowy	n.d.	6 111

Nota 12.6

NALEŻNOŚCI LEASINGOWE	31.12.2016	31.12.2015
a) minimalne opłaty leasingowe, w tym:	41 259	61 622
- do 1 roku	21 488	26 212
- do 5 lat	19 771	35 410
b) niezrealizowane dochody finansowe, w tym:	1 440	5 685
- do 1 roku	1 065	4 345
- do 5 lat	375	1 340
c) wartość bieżąca minimalnych opłat z tytułu leasingu finansowego:	39 819	55 937
- do 1 roku	20 423	21 867
- do 5 lat	19 396	34 070
d) rezerwa na nieodzyskiwalne opłaty leasingowe (odpisy aktualizujące)	1 177	324
e) należności leasingowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	38 642	55 613
- długoterminowe	19 407	34 070
- krótkoterminowe	19 235	21 543

Grupa jest producentem środków trwałych oddanych w leasing finansowy.

Jako walutę spłaty przedmiotu leasingu przyjęto PLN.

Opłaty leasingowe ustalono w oparciu o zmienną stopę referencyjną - WIBOR 1M.

Koszty ubezpieczenia ponosi leasingobiorca.

W momencie uregulowania ostatniej raty leasingowej oraz wszystkich opłat dodatkowych nastąpi przeniesienie prawa własności na leasingobiorcę.

Nota 12.7

POZOSTAŁE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA	31.12.2016	31.12.2015
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	7 784	3 164
Długoterminowe pozostałe należności	25 556	10 257
Udzielone pożyczki długoterminowe	8	65 755
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	-	13
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	50 000	-
Razem	83 348	79 189

Szczegółowe informacje dotyczące pozostałych należności zawarto w nocie nr 12.10D

Szczegółowe informacje dotyczące udzielonych pożyczek zawarto w nocie nr 12.11

Nota 12.8A

ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	117 946	123 569
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	47 906	78 331
Nadwyżka aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	75 026	50 830
Nadwyżka rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	4 986	5 592

Zmiany w ciągu okresu sprawozdawczego:

Ujęte w rachunku zysków i strat - działalność kontynuowana	-51 180	42 076
Ujęte w rachunku zysków i strat - działalność zaniechana	2 528	-16 064
Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	-155	-472
Różnice kursowe z przeliczenia	940	-738
Reklasyfikacja na aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	-6 042	-
Utrata kontroli	-1 525	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	32 353	117 946
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	17 747	47 906
Nadwyżka aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	16 306	75 026
Nadwyżka rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	1 700	4 986

Na straty podatkowe w kwocie 396 546 tys. zł utworzono aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, a następnie aktywo objęto odpisem.
Na straty podatkowe w kwocie 41 095 tys. zł nie utworzono aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Nota 12.8B 31.12.2016

AKTYWO I REZERWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na dzień 01.01.2016	Uznanie/Obciążenie (-) zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych i straty podatkowej	Zwiększenie/Zmniejszenie (-) innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Utrata/zwiększenie kontroli/różnice kursowe z przeliczenia/Reklasyfikacja do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	Stan na dzień 31.12.2016
Straty podatkowe	13 747	53 582	-	-1 822	65 507
Różnice amortyzacji	19 300	12 786	-	-1 322	30 764
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	21 744	4 980	-	-397	26 327
Inwestycyjna ulga podatkowa	11 081	10	-	-1 016	10 075
Rozliczenia międzyokresowe bierne	9 242	-130	-	-4	9 108
Aktualizacja wartości aktywów	724	5 395	108	843	7 070
Koszty dotyczące umów o usługi budowlane	9 201	-4 983	-	-	4 218
Rezerwa na świadczenia pracownicze	4 765	331	-629	-753	3 714
Pozostałe	422	3 477	-	-245	3 654
Rezerwy na przewidywane koszty i roszczenia	2 380	1 986	-	-2 015	2 351
Odsetki	1 361	201	-	-34	1 528
Zobowiązania z tytułu umów o usługi budowlane	2 779	-2 735	-	-	44
Korekty sprzedaży po dniu bilansowym	7 983	-7 983	-	-	-
Niezapłacone zobowiązania	13 217	-13 444	-	-	-227
Odpis z tytułu trwałej utraty wartości aktywa na odroczonego podatku dochodowy	-	-131 780	-	-	-131 780
Razem	117 946	-78 307	-521	-6 765	32 353

	Stan na dzień 01.01.2016	Uznanie (-) /Obciążenie zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych i straty podatkowej	Zwiększenie (-) /Zmniejszenie innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Utrata/zwiększenie kontroli/różnice kursowe z przeliczenia	Stan na dzień 31.12.2016
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego					
Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane	27 585	-8 676	-	-	18 909
Odsetki	5 202	-1 571	-	-	3 631
Dodatnie różnice przejściowe dotyczące oddziałów zagranicznych	1 910	-41	-	-3	1 866
Pozostałe	1 273	692	-366	-67	1 532
Nieotrzymane kary	1 858	-3 130	-	-	-1 272
Różnice amortyzacji	10 078	-16 929	-	-68	-6 919
Razem	47 906	-29 655	-366	-138	17 747

Nota 12.8B 31.12.2015

AKTYWO I REZERWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na dzień 01.01.2015	Uznanie/Obciążenie (-) zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejsiowych i straty podatkowej	Zwiększenie/Zmniejszenie (-) innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejsiowych	Utrata/zwiększenie kontroli/różnice kursowe z przeliczenia	Stan na dzień 31.12.2015
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	7 095	13 899	-	750	21 744
Różnice amortyzacji	19 807	-505	-	-2	19 300
Straty podatkowe	28 599	-13 266	-	-1 586	13 747
Niezapłacone zobowiązania	3 978	9 239	-	-	13 217
Inwestycyjna ulga podatkowa	19 771	-8 690	-	-	11 081
Rozliczenia międzyokresowe bierne	10 497	-1 255	-	-	9 242
Koszty dotyczące umów o usługi budowlane	20 595	-11 394	-	-	9 201
Korekty sprzedaży po dniu bilansowym	-	7 983	-	-	7 983
Rezerwy na świadczenia pracownicze	5 554	-1 039	77	173	4 765
Zobowiązania z tytułu umów o usługi budowlane	1 779	1 000	-	-	2 779
Rezerwy na przewidywane koszty i roszczenia	1 786	643	-	-49	2 380
Odsetki	2 740	-1 441	-	62	1 361
Pozostałe	1 368	131	-347	-6	1 146
Razem	123 569	-4 695	-270	-658	117 946

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na dzień 01.01.2015	Uznanie (-) /Obciążenie zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejsiowych i straty podatkowej	Zwiększenie (-) /Zmniejszenie innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic	Utrata/zwiększenie kontroli/różnice kursowe z przeliczenia	Stan na dzień 31.12.2015
Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane	48 427	-20 850	-	8	27 585
Różnice amortyzacji	12 031	-1 936	-	-17	10 078
Odsetki	3 922	1 280	-	-	5 202
Dodatnie różnice przejściowe dotyczące oddziałów zagranicznych	4 039	-2 270	-	141	1 910
Nieotrzymane kary	5 312	-3 454	-	-	1 858
Pozostałe	2 858	-2 080	202	-52	928
Różnice kursowe	1 742	-1 397	-	-	345
Razem	78 331	-30 707	202	80	47 906

Nota 12.9A

ZAPASY	31.12.2016	31.12.2015
materiały	67 118	99 020
półprodukty i produkty w toku	35 537	108 682
produkty gotowe	3 939	46 734
towary	4 260	4 456
Zapasy, razem	110 854	258 892
odpisy aktualizujące wartość zapasów	76 058	43 537
Zapasy brutto, razem	186 912	302 429

Nota 12.9B

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ ZAPASÓW	2016	2015
Stan na początek okresu	43 537	18 376
różnice kursowe	1	-277
zwiększenia ujęte w okresie w rachunku zysków i strat	85 956	29 569
zmniejszenia ujęte w okresie w rachunku zysków i strat	-18 740	-1 923
wykorzystanie odpisu	-31 927	-2 341
przejęcie kontroli nad spółką zależną	-	133
sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa	-2 769	-
Stan odpisów aktualizujących stan zapasów na koniec okresu	76 058	43 537

Nota 12.10A

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG	31.12.2016	31.12.2015
Należności z tytułu dostaw i usług brutto	337 274	454 524
odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	115 941	62 614
Należności z tytułu dostaw i usług netto	221 333	391 910

Nota 12.10B

WIEKOWANIE NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG WG TERMINÓW ZAPADALNOŚCI	31.12.2016	31.12.2015
przeteterminowane	52 366	57 181
bieżące:		
do 1 miesiąca	58 827	46 105
1 - 3 miesięcy	79 855	78 289
3 - 6 miesięcy	26 779	82 557
6 - 12 miesięcy	1 199	32 307
powyżej 12 miesięcy	2 267	95 471
od 3 do 5 lat	40	-
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług netto, razem	221 333	391 910

Nota 12.10C

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG PRZETERMINOWANE, NIEOBJĘTE ODPISEM Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI - Z PODZIAŁEM NA NALEŻNOŚCI NIE SPŁACONE W OKRESIE:	31.12.2016	31.12.2015
do 1 miesiąca	15 938	20 873
1 - 3 miesięcy	14 175	7 723
3 - 6 miesięcy	4 108	8 683
6 - 12 miesięcy	12 691	2 838
powyżej 12 miesięcy	5 454	8 755
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem	52 366	48 872

Nota 12.10D

POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	31.12.2016	31.12.2015
Należności finansowe:		
z tytułu działalności finansowej	6 249	15 423
z tytułu działalności inwestycyjnej	6 652	13 878
kaucje, wadium	16 764	2 937
z tytułu odszkodowań	480	9 607
inne	770	11 722
Razem należności finansowe	30 915	53 567
Należności niefinansowe:		
zaliczki na dostawy	83 208	10 885
rozliczenia międzyokresowe czynne	20 766	4 958
należności od likwidatorów z likwidowanych spółek zależnych	-	6 959
z tytułu podatków, dotacji, cel, ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych i innych świadczeń	25 935	16 573
inne	3 047	2 416
Razem należności niefinansowe	132 956	41 791
Razem pozostałe należności netto	163 871	95 358
odpisy aktualizujące	26 527	25 322
Razem pozostałe należności brutto	190 398	120 680

Nota 12.10E

WIEKOWANIE POZOSTAŁYCH NALEŻNOŚCI FINANSOWYCH WG TERMINÓW ZAPADALNOŚCI	31.12.2016	31.12.2015
przeterminowane	576	11 760
bieżące:		
do 1 miesiąca	1 680	8 138
1 - 3 miesięcy	1 599	4 144
3 - 6 miesięcy	491	8 856
6 - 12 miesięcy	984	8 391
powyżej 12 miesięcy	3 234	6 261
od 3 do 5 lat	22 351	6 017
Razem należności finansowe netto	30 915	53 567

Nota 12.10F

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ KRÓTKOTERMINOWYCH NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁYCH NALEŻNOŚCI

	2016	2015
Stan na początek okresu	87 936	62 410
różnice kursowe	-	48
zwiększenia	106 787	33 297
zmniejszenia	-17 914	-1 499
wykorzystanie	-4 388	-6 320
utrata kontroli/reklasyfikacja	-2 937	-
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na koniec okresu	169 484	87 936

Nota 12.11A

UDZIELONE POŻYCZKI

	31.12.2016	31.12.2015
Udzielone pożyczki brutto	91 757	179 978
odpisy aktualizujące	83 709	68 533
Udzielone pożyczki netto, z tego:	8 048	111 445
długoterminowe (Nota 12.7)	8	65 755
krótkoterminowe	8 040	45 690

Nota 12.11B

WIEKOWANIE UDZIELONYCH POŻYCZEK

	31.12.2016	31.12.2015
przeteterminowane	8 001	-
bieżące:		
do 1 miesiąca	35	1 049
1 - 3 miesięcy	1	123
3 - 6 miesięcy	1	12 631
6 - 12 miesięcy	2	14 221
powyżej 12 miesięcy	8	83 421
od 3 do 5 lat	-	-
Udzielone pożyczki razem	8 048	111 445

Nota 12.11C

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ UDZIELONYCH POŻYCZEK

	2016	2015
Stan na początek okresu	68 533	-
zwiększenia	24 725	68 533
wykorzystanie	-9 549	-
Stan odpisów aktualizujących wartość udzielonych pożyczek na koniec okresu	83 709	68 533

Nota 12.12A

POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE

	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa finansowe - pochodne instrumenty finansowe		
zabezpieczające przepływy pieniężne , dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń	-	1 965
- z terminem realizacji do 12 miesięcy	-	1 962
- z terminem realizacji powyżej 12 miesięcy	-	1 962
zabezpieczające przepływy pieniężne , dla których nie jest prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń	-	3
- z terminem realizacji do 12 miesięcy	-	2
- z terminem realizacji powyżej 12 miesięcy	-	1
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	19	19
Inwestycje krótkoterminowe z terminem realizacji od 3 do 12 miesięcy	30 000	-
Pozostałe aktywa finansowe razem	30 019	1 984

Nota 12.12B

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania finansowe - pochodne instrumenty finansowe		
a) zabezpieczające przepływy pieniężne , dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń	14	1 135
- z terminem realizacji do 12 miesięcy	14	848
- z terminem realizacji powyżej 12 miesięcy	-	287
b) zabezpieczające przepływy pieniężne , dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń	1 230	372
- z terminem realizacji do 12 miesięcy	871	367
- z terminem realizacji powyżej 12 miesięcy	359	5
Pozostałe zobowiązania finansowe, razem	1 244	1 507

Nota 12.12C

WYNIK NA INSTRUMENTACH POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH PRZEPLWY PIENIĘŻNE UJĘTY BEZPOŚREDNIO W KAPITALE WŁASNYM

	31.12.2016	31.12.2015
a) skumulowany wynik osiągnięty na instrumentach finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne na początek okresu obrotowego	2 496	-393
b) kwota ujęta w kapitale własnym w okresie sprawozdawczym z tytułu zawartych efektywnych transakcji zabezpieczających	-3 608	3 218
c) zrealizowane transakcje zabezpieczające utrzymywane w kapitałach własnych do momentu zajścia planowanej (zabezpieczanej) transakcji	-	142
d) kwota przeniesiona z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat w okresie sprawozdawczym	-1 112	471
- transakcje otwarte	-	-607
- transakcje zamknięte	-1 112	1 078
e) skumulowany w kapitale własnym wynik osiągnięty na instrumentach finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne na koniec roku obrotowego	-	2 496

Nota 12.13

STRUKTURA ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	31.12.2016	31.12.2015
środki pieniężne w bankach	108 254	58 859
środki pieniężne w kasach	481	3 427
inne środki	-	2
Środki pieniężne, razem	108 735	62 288

Nota 12.14A

AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY I ZOBOWIĄZANIA Z NIMI ZWIĄZANE	31.12.2016	31.12.2015
aktywa spółek zależnych przeznaczonych do zbycia	53 048	-
udziały w spółkach stowarzyszonych przeznaczonych do zbycia	1 771	-
nieruchomości	4 228	-
pozostałe	-	1
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży, razem	59 047	1
Zobowiązania spółek zależnych przeznaczonych do zbycia	33 662	-

Nota 12.14B

PRZYCHODY, KOSZTY, WYNIKI I PRZEPIŁY Z DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANEJ W OKRESIE

	za okres	
	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
Przychody i koszty z działalności zaniechanej:		
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	71 197	84 079
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	73 094	94 622
Strata brutto na sprzedaży	-1 897	-10 543
Pozostałe przychody	922	1 094
Koszty sprzedaży	1 142	1 506
Koszty zarządu	16 090	19 142
Pozostałe koszty	31 915	524
Pozostałe zyski (straty)	210	473
Odpisy na aktywa niefinansowe	-70 843	-20 135
Strata z działalności operacyjnej	-120 755	-50 283
Przychody i koszty finansowe	-1 784	143
Strata brutto	-122 539	-50 140
Podatek dochodowy	-2 348	16 524
Strata netto z działalności zaniechanej	-120 191	-66 664
Strata netto z działalności zaniechanej przypadająca akcjonariuszom spółki dominującej	-120 191	-66 664
Przepływy z działalności zaniechanej:		
Przepływy z działalności operacyjnej	-5 502	-12 297
Przepływy z działalności inwestycyjnej	-587	1 112
Przepływy z działalności finansowej	2 428	12 821
Przepływy z działalności zaniechanej, razem	-3 661	1 636

Dodatkowe informacje dotyczące działalności zaniechanej zamieszczono w notcie nr 2.

Nota 12.15

	31.12.2016	31.12.2015
KAPITAŁ ZAKŁADOWY (STRUKTURA)		
- rodzaj akcji	na okaziciela	na okaziciela
- rodzaj uprzywilejowania	nieuprzywilejowane	nieuprzywilejowane
- emisja akcji serii "A" (data rejestracji)	03.01.1994	03.01.1994
- prawo do dywidendy (od daty)	03.01.1994	03.01.1994
- liczba akcji	1 989 270	1 989 270
- wartość nominalna jednej akcji	10	10
- data splitu	01.08.2006	01.08.2006
- liczba akcji	19 892 700	19 892 700
- wartość nominalna jednej akcji	1	1
- emisja akcji serii "B" (data rejestracji)	10.08.2007	10.08.2007
- prawo do dywidendy (od daty)	10.08.2007	10.08.2007
- liczba akcji	47 739 838	47 739 838
- wartość nominalna jednej akcji	1	1
- emisja akcji serii "C" (data rejestracji)	01.12.2009	01.12.2009
- prawo do dywidendy (od daty)	01.12.2009	01.12.2009
- liczba akcji	6 700 000	6 700 000
- wartość nominalna jednej akcji	1	1
Liczba akcji razem	74 332 538	74 332 538
Wartość nominalna jednej akcji	1	1
Kapitał zakładowy, razem	74 333	74 333

Zarząd KOPEX S.A. działając na podstawie upoważnienia udzielonego Uchwałą nr 1 NWZA KOPEX S.A. z dnia 11 grudnia 2008 roku w sprawie wyrażenia zgody i określenia warunków nabycia akcji własnych przez Spółkę oraz Uchwałą nr 2 NWZA KOPEX S.A. z dnia 11 grudnia 2008 roku w sprawie udzielenia Zarządowi Spółki upoważnienia do nabywania akcji własnych w trybie art. 362 & 1 pkt. 8) ksh przystąpił do realizacji Programu nabycia (odkupu) akcji własnych KOPEX S.A. Od dnia rozpoczęcia Programu tj. od 15 grudnia 2008 roku do dnia 05 lutego 2009 roku nabytych zostało łącznie 276.500 akcji własnych KOPEX S.A. po średniej cenie zakupu 10,75 zł za 1 akcję. Akcje własne w kwocie 2.979 tys. zł nabyte przez Emitenta stanowią 0,4008% kapitału zakładowego KOPEX S.A. Akcje te nie posiadają prawa głosu i w związku z tym w Sprawozdaniu Finansowym wykazuje się zysk na 1 akcję uprawnioną do głosu.

Nota 12.16

	31.12.2016	31.12.2015
EMISJA AKCJI POWYŻEJ WARTOŚCI NOMINALNEJ		
emisja akcji serii B	269 566	907 178
emisja akcji serii C	147 764	147 764
Razem	417 330	1 054 942

Nota 12.17

	31.12.2016	31.12.2015
KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY		
aktualizacja aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-169	-196
zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	2 496
odroczony podatek z tyt. zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-475
Kapitał z aktualizacji wyceny, razem	-169	1 825

Nota 12.18

ZAKUMULOWANE STRATY	31.12.2016	31.12.2015
zyski z lat ubiegłych	538 530	1 354 777
z przeszacowania środków trwałych	26 700	43 074
kapitały rezerwowe	33 320	37 498
strata okresu bieżącego	-901 703	-1 471 912
straty aktuarialne	-2 081	-5 965
Zakumulowane straty, razem	-305 234	-42 528

Nota 12.19A

KREDYTY I POŻYCZKI	31.12.2016	31.12.2015
kredyty bankowe - Umowa Restrukturyzacyjna	361 876	-
kredyty bankowe w rachunku bieżącym	641	461 985
kredyty celowe	-	64 360
kredyty obrotowe	-	20 000
obligacje - jednostki powiązane	26 271	-
obligacje - jednostki pozostałe	158 951	-
przyjęty dług w ramach realizacji Umowy Restrukturyzacyjnej	27 340	-
Razem kredyty i pożyczki, z tego:	575 079	546 345
długoterminowe	574 438	-
krótkoterminowe	641	546 345

Nota 12.19B

WIEKOWANIE KREDYTÓW I POŻYCZEK WG TERMINÓW WYMAGALNOŚCI	31.12.2016	31.12.2015
do 1 miesiąca	-	546 345
3 - 6 miesięcy	641	-
powyżej 12 miesięcy	62 386	-
od 3 do 5 lat	512 052	-
Kredyty i pożyczki razem	575 079	546 345

Nota 12.19C 31.12.2016

Nazwa (firma) pożyczkodawcy/kredytodawcy, ze wskazaniem formy prawnej	Rodzaj zadłużenia	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia*
		tys. zł	waluta kredytu/pożyczki	Część długoterminowa tys. zł	Część krótkoterminowa tys. zł			
HSBC, ING, PKO BP, Invest 8, TDJ Equity IV - Umowa restrukturyzacyjna	Transza A - obligacje	185 000	PLN	185 222	-	WIBOR 3M + marża	31.03.2022	zastaw rejestrowy na rachunku, hipoteki na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na istotnych składnikach majątku,
TDJ Equity IV - Umowa restrukturyzacyjna	Transza A	10 238	PLN	10 238	-	WIBOR 3M + marża	31.03.2022	zastaw rejestrowy na rachunku, hipoteki na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na istotnych składnikach majątku,
HSBC, ING, Pekao, PKO BP, Invest 8 - Umowa restrukturyzacyjna	Transza B - kredyt	250 000	PLN	250 000	-	WIBOR 3M + marża	31.12.2021	zastawy rejestrowe i finansowe na akcjach i udziałach spółek zależnych, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw, hipoteki na nieruchomościach, zastawy finansowe na wierzytelnościach z rachunków bankowych, poręczenie
HSBC, ING, Pekao, PKO BP, Invest 8 - Umowa restrukturyzacyjna	Transza C - kredyt	184 574	PLN	128 978	-	WIBOR 3M + marża	31.12.2021	zastawy rejestrowe i finansowe na akcjach spółki zależnej, zastawy rejestrowe na zbiorach rzeczy ruchomych i praw, hipoteki na nieruchomościach, zastawy finansowe na wierzytelnościach z rachunków bankowych, poręczenie, zastawy rejestrowe na istotnych składnikach majątku, przelew wierzytelności z umów
Standard Bank (RPA)	Kredyt w rachunku	-	ZAR	-	641	PRIME + marża	25.06.2017	-
RAZEM		629 812		574 438	641			

W dniu 31.03.2017 Emitent spłacił przedterminowo całe zadłużenie w ramach Transzy C. W związku ze spłatą zobowiązań wynikających z transzy C Spółka otrzymała zaświadczenia od wierzycieli finansowych o zwolnieniu zabezpieczeń ustanowionych na spłatę tej transzy.

*W związku z podpisaniem Umowy Restrukturyzacyjnej zostały udzielone, na rzecz KOPEX S.A., poręczenia przez spółki z Grupy TDJ jako element zabezpieczeń ustanawianych na rzecz banków finansujących. Poręczenie spółki FAMUR S.A., o którym Emitent informował w dniu 02.12.2016r. (raport bieżący nr 104/2016), wygasło w związku ze spłatą transzy C.

Nota 12.19C 31.12.2015

Nazwa (firma) pożyczkodawcy/kredytodawcy, ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Termin spłaty*	Zabezpieczenia
		tys. zł	waluta kredytu/pożyczki	Część				
				dlugoterminowa	krótkoterminowa			
		tys. zł		tys. zł	tys. zł			
PKO BP	Warszawa	494 243	PLN	-	328 914	WIBOR 1M+Marża	29.07.2016	hipoteka łączna na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na akcjach, zastaw rejestrowy na zapasach, cesje z kontraktów, pełnomocnictwa do rachunków bankowych
ING Bank Śląski SA	Katowice	103 400	PLN	-	72 605	WIBOR 1M+Marża	20.08.2016	hipoteki na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na maszynach, pełnomocnictwa do rachunków bankowych, cesja z kontraktu
PKO BP SA	Warszawa	3 800	AUD	-	2 157	1M LIBOR AUD + marża	30.06.2016	poręczenie, zastaw rejestrowy na zapasach, cesja z polisy
BNP Paribas Bank Polska S.A.	Katowice	48 000	PLN	-	47 029	WIBOR 1M + marża	16.12.2016	weksel własny in blanco, zastaw na zapasach, hipoteka kaucyjna na nieruchomości
Pekao SA	Warszawa	100 000	PLN	-	34 409	WIBOR 1M + marża	23.02.2018	zastaw rejestrowy na akcjach, pełnomocnictwo do rachunku
HSBC SA	Katowice	50 000	PLN	-	31 958	WIBOR 1M + marża	15.02.2018	zastaw rejestrowy i finansowy na akcjach, pełnomocnictwo do rachunku
PKO BP S.A.	Katowice	110 235	PLN	-	11 203	WIBOR 1M + MARŻA	09.06.2016	cesje należności z kontraktów, poręczenie, weksel własny
Standard Bank of South Africa Ltd	Johannesburg	5 030	ZAR	-	2 422	Marża		hipoteczny list zastawny, gwarancja spółki zależnej
mBank SA	Warszawa	9 000	PLN	-	3 765	WIBOR O/N + MARŻA	29.01.2016	Weksel, poręczenie, cesja wierzytelności z kontraktów
Westpac	Australia	11 077	AUD	-	9 786	STAWKA BAZOWA + MARŻA		Gwarancja bankowa
Pozostałe kredyty i pożyczki w walucie obcej				-	2 097			
RAZEM				-	546 345			

*umowne terminy spłaty nie uwzględniające złamania przez Grupę warunków umów

Nota 12.20A

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	31.12.2016	31.12.2015
Pozostałe zobowiązania finansowe:		
z tytułu dywidendy	5 663	491
z tytułu wynagrodzeń	15 016	15 567
z tytułu działalności inwestycyjnej	731	10 667
z tytułu działalności finansowej	4 080	2 024
pozostałe	2 890	8 052
Razem pozostałe zobowiązania finansowe	28 380	36 801
Pozostałe zobowiązania niefinansowe:		
zaliczki otrzymane na dostawy	190 189	25 973
nadwyżka ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy nad ustalonymi z wyceny narastająco przychodami	4 879	14 626
z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	15 309	33 097
inne	2 150	-
Razem pozostałe zobowiązania niefinansowe	212 527	73 696
Pozostałe zobowiązania razem, z tego:	240 907	110 497
długoterminowe	95	1 504
krótkoterminowe	240 812	108 993

Nota 12.20B

WIEKOWANIE POZOSTAŁYCH ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH WG TERMINÓW WYMAGALNOŚCI	31.12.2016	31.12.2015
przetерminowane	1 781	-
bieżące:		
do 1 miesiąca	25 235	18 082
1 - 3 miesięcy	1 269	17 215
powyżej 12 miesięcy	94	1 504
od 3 do 5 lat	1	-
Pozostałe zobowiązania finansowe netto, razem	28 380	36 801

Nota 12.21

ZOBOWIĄZANIA LEASINGOWE	31.12.2016	31.12.2015
a) minimalne opłaty leasingowe, w tym:	42 451	72 182
- do 1 roku	17 321	30 234
- do 5 lat	25 130	40 865
- powyżej 5 lat	-	1 083
b) przyszłe obciążenia finansowe, w tym:	2 588	6 026
- do 1 roku	1 685	3 626
- do 5 lat	903	2 397
- powyżej 5 lat	-	3
c) wartość bieżąca minimalnych opłat z tytułu leasingu finansowego:	39 863	66 156
- do 1 roku	15 636	26 608
- do 5 lat	24 227	38 468
- powyżej 5 lat	-	1 080
d) zobowiązania leasingowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	39 863	66 156
- długoterminowe	24 210	39 548
- krótkoterminowe	15 653	26 608

Nota 12.22A

REZERWA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	31.12.2016	31.12.2015
z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych	8 796	13 600
z tytułu nagród jubileuszowych	8 286	12 136
z tytułu niewykorzystanych urlopów	4 918	8 851
z tytułu pozostałych świadczeń dla pracowników	5 973	1 626
Razem rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych, z tego:	27 973	36 213
długoterminowa	13 675	22 277
krótkoterminowa	14 298	13 936

Nota 12.22B

UZGODNIENIE SALDA ZOBOWIĄZAŃ O ZDEFINIOWANYM ŚWIADCZENIU	2016	2015
Zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń na początek okresu	25 736	24 990
różnice kursowe	-	-137
Koszt bieżącego zatrudnienia	955	792
Koszt odsetkowy	665	649
(Zyski) i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach	-3 149	407
(Zyski) i straty aktuarialne ujmowane w rachunku wyników	-1 251	1 194
Koszty przeszłego zatrudnienia	15	111
Świadczenia wypłacone	-3 215	-3 283
Objęcie/utrata kontroli/reklasyfikacja	-2 674	1 013
Zobowiązanie o zdefiniowanym świadczeniu na koniec okresu obrachunkowego	17 082	25 736

Nota 12.22C

WYCENA ZOBOWIĄZAŃ O ZDEFINIOWANYM ŚWIADCZENIU ODNIESIONA W RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	2016	2015
Koszt bieżącego zatrudnienia	-955	-792
Koszt odsetkowy	-665	-649
Zyski i (straty) aktuarialne ujmowane w rachunku wyników	1 251	-1 194
Koszty przeszłego zatrudnienia	-15	-111
Wpływ na rachunek wyników	-384	-2 746

Nota 12.22D

WYCENA ZOBOWIĄZAŃ O ZDEFINIOWANYM ŚWIADCZENIU ODNIESIONA W POZOSTAŁE CAŁKOWITE DOCHODY	2016	2015
Bilans otwarcia pozostałych całkowitych dochodów	-7 364	-6 957
Zyski i (straty) aktuarialne ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach w bieżącym okresie	2 766	-407
Reklasyfikacja/utrata kontroli	2 517	-
Bilans zamknięcia pozostałych całkowitych dochodów	-2 081	-7 364

Nota 12.22E

PODZIAŁ ZYSKÓW I STRAT AKTUARIALNYCH

	31.12.2016	31.12.2015
Zmiana założeń finansowych	-1 118	-1 069
Zmiana założeń demograficznych	-352	-1 913
Pozostałe zmiany (experience adjustment)	-2 931	4 296
(Zyski) i straty aktuarialne razem	-4 401	1 314

Koszty z tytułu świadczeń pracowniczych zostały ujęte w ramach działalności operacyjnej.

Nota 12.22F

ZAŁOŻENIA WYCENY AKTUARIALNEJ	31.12.2016	31.12.2015
Stopa dyskonta	3,5%	3%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	od 0% do 2,5%	od 0,25% do 4,25%

Nota 12.22G

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI ZMIANY WYCENY ZOBOWIĄZAŃ O ZDEFINIOWANYM ŚWIADCZENIU	31.12.2016	31.12.2015
Dla zmienionej stopy dyskonta finansowego o -1%	16 023	27 390
Dla zmienionej stopy dyskonta finansowego o +1%	14 531	24 296
Dla zmienionego planowanego wzrostu podstaw o -1%	15 030	24 926
Dla zmienionego planowanego wzrostu podstaw o +1%	16 259	27 662

Nota 12.23 31.12.2016

POZOSTAŁE REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA

	Stan na 01.01.2016	Utworzenie rezerwy w ciężar rachunku zysków i strat	Zmiana wartości rezerwy po aktualizacji szacunków odniesiona w rachunek zysków i strat	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw - uznanie rachunku zysków i strat	Utrata kontroli/reklasyfikacja	Stan na 31.12.2016
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	14 426	3 994	-6 381	-326	-377	408	11 744
Rezerwa na restrukturyzację	0	139	0	0	0	0	139
Rezerwa na roszczenia i sprawy sądowe	539	29 465	-55	134	-8	-201	29 874
Rezerwa na przewidywane zobowiązania finansowe	315	2 281	0	-290	0	2 527	4 833
Pozostałe rezerwy	196	-481	0	-196	669	-2	186
Razem	15 476	35 398	-6 436	-678	284	2 732	46 776

Rezerwa na roszczenia i sprawy sądowe dotyczą w głównej mierze spodziewanych kar z tytułu opóźnień w realizacji kontraktów.

<u>Nota 12.24</u>	31.12.2016	31.12.2015
ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE		
biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów	6 579	50 431
koszty umów zawartych ze stratą	2 400	9 757
dotacje	4 629	10 726
pozostałe	1 342	1 983
Rozliczenia międzyokresowe razem, z tego:	14 950	72 897
długoterminowe	379	1 536
krótkoterminowe	14 571	71 361

<u>Nota 12.25</u>	31.12.2016	31.12.2015
WIEKOWANIE ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG WG TERMINÓW WYMAGALNOŚCI		
przeteterminowane	8 535	-
bieżące:		
do 1 miesiąca	26 732	69 759
1 - 3 miesięcy	38 576	73 789
3 - 6 miesięcy	4 031	12 126
6 - 12 miesięcy	450	5 841
powyżej 12 miesięcy do 3 lat	1 077	10 115
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem	79 401	171 630

Nota 12.26A

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW	za okres	
	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
kraj	579 095	570 215
- sprzedaż produktów i usług	469 791	547 114
- sprzedaż towarów i materiałów	109 304	23 101
zagranica	198 079	410 445
- sprzedaż produktów i usług	128 713	326 118
- sprzedaż towarów i materiałów	69 366	84 327
Przychody netto ze sprzedaży, razem	777 174	980 660

Nota 12.26B

UMOWY O USŁUGI BUDOWLANE	za okres	
	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
Kwoty przychodów z tytułu umów ujętych jako przychody za dany okres	125 925	350 127
Łączna kwota poniesionych kosztów i ujętych zysków (pomniejszony o ujęte straty) na dzień bilansowy	361 424	481 463
Kwota otrzymanych zaliczek	187 667	25 137
Kwota sum zatrzymanych	-	14 031
Kwota brutto należna od zamawiającego z tytułu prac wykonanych z umowy, jako aktywa	89 836	145 184
Kwota brutto należna zamawiającemu z tytułu prac wykonanych z umowy, jako zobowiązania	4 879	14 626

Do określenia przychodów z umowy ujętych za dany okres przyjęto metodę według której przychody z tytułu umowy są zestawiane z kosztami umowy poniesionymi do określonego momentu zaawansowania realizacji umowy.

Do określenia stanu zaawansowania realizowanych umów przyjęto metodę proporcji kosztów z tytułu poniesionych prac wykonanych do danego momentu w stosunku do szacunkowych łącznych kosztów umowy.

Nota 12.27

KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	za okres	
	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
amortyzacja	174 823	144 771
zużycie materiałów i energii	139 306	332 278
usługi obce	131 749	196 264
podatki i opłaty	8 608	10 623
wynagrodzenia	221 508	263 005
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	54 997	62 901
pozostałe koszty rodzajowe	14 896	37 010
Koszty według rodzaju, razem	745 887	1 046 852
Zmiana stanu zapasów produktów i rozliczeń międzyokresowych	16 138	-13 649
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wartość ujemna)	56 070	108 659
Koszty sprzedaży (wartość ujemna)	25 765	42 365
Koszty ogólnego zarządu (wartość ujemna)	66 902	74 755
Koszt sprzedanych produktów	613 288	807 424
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	172 260	105 541
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	785 548	912 965

Nota 12.28 POZOSTAŁE PRZYCHODY	za okres	
	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
Odszkodowania, kary, koszty sądowe	3 011	2 699
Umorzone zobowiązania	1 894	3 227
Dotacje	1 885	1 563
Nadwyżki inwentaryzacyjne	1 139	14
Sprzedaż usług socjalnych	842	863
Dywidendy	87	-
Pozostałe	2 153	2 590
Pozostałe przychody, razem	11 011	10 956

Nota 12.29 POZOSTAŁE KOSZTY	za okres	
	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
Utworzone odpisy z tytułu aktualizacji aktywów finansowych	89 423	32 291
Koszty restrukturyzacji - odpisy i odszkodowania dla pracowników, koszty doradców	28 427	-
Utworzone rezerwy	21 883	9 476
Złomowanie składników majątku obrotowego	6 875	123
Koszty prac rozwojowych - zaniechane	5 707	290
Kary, koszty sądowe, odszkodowania	4 009	3 262
Koszt utrzymania obiektów socjalnych	1 339	1 379
Niedobory inwentaryzacyjne	889	47
Należności odpisane	315	17
Renty wyrównawcze	171	110
Pozostałe	2 834	1 491
Pozostałe koszty, razem	161 872	48 486

Nota 12.30 POZOSTAŁE ZYSKI (STRATY)	za okres	
	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
Wynik na transakcjach walutowych (dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń)	-226	857
Wycena transakcji walutowych (dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń)	368	-692
Różnice kursowe (za wyjątkiem dotyczących kredytów i pożyczek)	1 356	-953
Wynik ze sprzedaży środków trwałych	31	7 286
Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych (akcji, obligacji)	-2 355	-236
Aktualizacja wartości inwestycji (wycena pożyczek, rozrachunków długoterminowych, akcji)	309	-54
Pozostałe	-8	266
Pozostałe zyski (straty), razem	-525	6 474

Nota 12.31

UTWORZONE I ROZWIĄZANE ODPISY NA AKTYWA NIEFINANSOWE

	za okres	
	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
Odpisy aktualizujące na środki trwałe	-142 275	-38 787
Odpisy aktualizujące na prace rozwojowe	-74 647	-15 562
Odpisy na zapasy	-67 216	-26 875
Odpisy aktualizujące na nieruchomości inwestycyjne	-45 800	-3 065
Odpis wartości firmy	-41 568	-1 208 295
Odpisy aktualizujące na pozostałe wartości niematerialne	-4 175	-
Utrata kontroli	-4 102	-
Razem odpisy (zwiększenie "-" / zmniejszenie "+")	-379 783	-1 292 584

Nota 12.32

PRZYCHODY FINANSOWE

	za okres	
	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
Pozostałe odsetki	3 741	1 959
Odsetki z tytułu udzielonych pożyczek	1 955	5 656
Odsetki z tytułu leasingu	1 737	1 563
Pozostałe przychody finansowe	1 970	1 254
Rozwiązanie rezerwy na koszty finansowe	-	2 740
Prowizje od poręczeń, gwarancji	-	1 522
Przychody finansowe, razem	9 403	14 694

Nota 12.33

KOSZTY FINANSOWE

	za okres	
	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
Odpisy aktualizujące udzielone pożyczki	24 725	63 217
Odsetki od kredytów i pożyczek	8 701	6 490
Pozostałe odsetki	8 635	7 028
Utworzenie rezerwy na koszty finansowe	7 079	-
Prowizje od poręczeń, gwarancji, kredytów	6 118	1 590
Odsetki z tytułu leasingu	1 664	2 528
Pozostałe	5 835	1 447
Koszty finansowe, razem	62 757	82 300

	za okres	
Nota 12.34A		
UZGODNIENIE TEORETYCZNEGO PODATKU WYNIKAJĄCEGO ZE STRATY PRZED OPODATKOWANIEM I USTAWOWEJ STAWKI PODATKOWEJ DO OBCIĄŻENIA Z TYTUŁU PODATKU DOCHODOWEGO WYKAZANEGO W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	-724 853	-1 437 954
Podatek wyliczony według stawki 19%	-137 722	-273 211
Efekt zastosowania stawek podatkowych stosowanych w innych krajach	275	-799
Dochody niepodlegające opodatkowaniu	-34 544	-6 829
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	88 599	239 332
Wykorzystanie uprzednio nie rozpoznanych strat podatkowych	-1	532
Straty podatkowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku	7 808	1 857
Rozwiązanie aktywa na podatek utworzonego w latach ubiegłych	-	2 452
Odpis aktualizujący wartość aktywa na odroczony podatek	131 780	-
Korekty w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	1 469	3 427
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	57 664	-33 239

	za okres	
Nota 12.34B		
PODATEK DOCHODOWY	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015
Podatek bieżący	6 484	8 836
Podatek odroczony	51 180	-42 076
Podatek dochodowy, razem	57 664	-33 239

13. Zobowiązania warunkowe i sprawy sporne

	Stan na 31.12.2016	Zwiększenia (+) zmniejszenia (-)	Stan na 31.12.2015
Zobowiązania warunkowe razem, w tym:	78 913	-47 930	126 843
Na rzecz pozostałych jednostek	78 913	-47 930	126 843
- za pozostałe spółki	8 199	-10 508	18 707
- za jednostki pozostałe	637	23	614
- za spółki z Grupy	69 613	-36 650	106 263
- za spółki przeznaczone do sprzedaży	464	-795	1 259

Roszczenia i sprawy sporne

KOPEX S.A. z siedzibą w Katowicach (poprzednio KOPEX S.A. oraz TAGOR S.A.) według stanu na 13 kwietnia 2017 roku pozostaje w sporze sądowym z FAMUR S.A. (poprzednio: Fabryka Zmechanizowanych Obudów Ścianowych Fazos S.A. w Tarnowskich Górach i następnie Zakład Maszyn Górniczych „GLINIK Sp. z o.o.”) o zapłatę kwoty 51.875.600,00 zł. Żądanie pozwu zostało w toku procesu ograniczone do kwoty 33.705.361,31 zł (bez zrzeczenia się roszczenia). W dniu 29 czerwca 2016 roku Sąd Okręgowy w Katowicach wydał wyrok na mocy którego oddalił powództwo w całości. Sprawa aktualnie znajduje się w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach. Według stanowiska Kancelarii Prawnej reprezentującej KOPEX S.A. prawdopodobieństwo uwzględnienia przez sąd roszczenia powoda jest niższe niż prawdopodobieństwo jego oddalenia, ze względu na brak umownych podstaw do ich formułowania oraz brak adekwatnego związku przyczynowo-skutkowego. W związku z tym KOPEX S.A. w oparciu o przepisy MSR 37 uznał, iż nie istnieje obecny obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i nie utworzył rezerwy.

W dniu 21 lipca 2016 roku Spółka AO Ugolnaja Kompania Siewiernyj Kuzbas (Rosja) wystąpiła do sądu z powództwem wzajemnym przeciwko OOO Kopex Sibir o obniżenie ceny zapłaty do kwoty 13.814 tys. EUR z powodu dostarczenia kombajnu niezgodnego z umową oraz o zapłatę odszkodowania z tytułu utraconych korzyści w kwocie 157.730 tys. RUB (2.190 tys. EUR) wraz z wezwaniem do sprawy w charakterze osoby trzeciej Kopex Machinery S.A. (obecnie KOPEX S.A.) Spółka OOO Kopex Sibir (oraz KOPEX S.A.) nie uznaje powództwa wzajemnego i domaga się zapłaty całego dochodzonego roszczenia. W dniu 1 kwietnia 2017 roku została zawarta ugoda sądowa i aneks do umowy pomiędzy Kopex Sibir i AO Ugolnaja Kompania Siewiernyj Kuzbas, na mocy których m.in. Siewiernyj Kuzbas zapłacił do Kopex Sibir kwotę 2,5 mln EUR tytułem zaległej ceny sprzedaży i zrzekł się wszelkich roszczeń dochodzonych wobec Kopex Sibir i KOPEX S.A., a pozostała kwota ceny sprzedaży zostanie zapłacona w ratach i zabezpieczona została zastawem na dostarczonych urządzeniach z możliwością przedstawienia w przyszłości dalszych zabezpieczeń, natomiast Kopex Sibir zobowiązała się do obniżenia ceny sprzedaży o 8% z możliwością zwiększenia rabatu w przypadku ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń lub spłaty zobowiązań zgodnie z harmonogramem. Wskutek zawarcia aneksu i ugody sprawa sądowa została zakończona orzeczeniem Sądu Arbitrażowego Obwodu Kiemierowskiego w dniu 5 kwietnia 2017 r. (orzeczenie nie jest prawomocne).

14. Sprawozdawczość wg segmentów branżowych i geograficznych

Mając na uwadze regulacje MSSF 8 obowiązujące od 01.01.2009 działalność Grupy Kapitałowej podzielono na segmenty operacyjne odzwierciedlające główne kierunki działalności a jako główny segment wyodrębniono górnictwo. Podstawowym kryterium prezentacji segmentów operacyjnych jest podział wynikający ze struktury zarządzania i raportowania wewnętrznego Grupy.

- Segment – górnictwo, obejmuje następujące obszary działalności:
 - usługi górnicze,
 - produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla górnictwa podziemnego,
 - produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla górnictwa odkrywkowego,
 - produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń elektrycznych i elektronicznych.

Pozostałe segmenty operacyjne:

- produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla przemysłu,
- sprzedaż węgla,
- pozostała działalność.

Spółki Grupy Kapitałowej prowadzą główną działalność skierowaną do górnictwa podziemnego, polegającą głównie na sprzedaży maszyn i urządzeń, a także na świadczeniu kompleksowych usług górniczych, pionowych i poziomych. Grupa Kapitałowa rozwija również działalność w nie górniczych obszarach przemysłu. Grupa w swojej strukturze posiada firmy dostarczające specjalistyczne urządzenia elektryczne oraz systemy przeciwwybuchowe mające zastosowanie w górnictwie i poza górnictwem. Buduje systemy klimatyzacji przemysłowej. W skład Grupy wchodzi także uznany na rynku energetyki zawodowej oraz przemysłowej producent urządzeń elektroenergetycznej automatyki zabezpieczeniowej.

Działalność ta w zasadniczej mierze nie ma charakteru działalności masowej, lecz jest działalnością specyficzną, uzależnioną od indywidualnych potrzeb odbiorców.

Przy wyborze segmentów operacyjnych kierowano się przede wszystkim wiarygodnością i porównywalnością informacji na przestrzeni czasu dla różnych grup towarów i usług Grupy Kapitałowej jak również wzięto pod uwagę jej strukturę organizacyjną. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż nie wszystkie wyodrębnione segmenty spełniają ilościowy próg 10% lub więcej łącznych zewnętrznych i wewnętrznych przychodów. Jednostka decydując się na ich prezentację miała na względzie ich istotność.

Organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji w jednostce, ocenia wyniki działalności poszczególnych segmentów operacyjnych opierając się o wynik ze sprzedaży brutto oraz wynik z działalności operacyjnej, co znajduje swoje odzwierciedlenie w ich prezentacji. Korekty konsolidacyjne, wyłączenia uwzględnione są w przychodach oraz wyniku segmentów, co obiektywizuje wynik segmentu.

Zaprezentowane poniżej tablice przedstawiają informację o skonsolidowanych segmentach operacyjnych w podziale branżowym oraz ujęciu geograficznym.

INFORMACJE O SKONSOLIDOWANYCH SEGMENTACH OPERACYJNYCH W PODZIALE BRANŻOWYM

	Górnictwo		Produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla przemysłu		Sprzedaż węgla		Pozostała działalność		Wyłączenia konsolidacyjne		Wartość skonsolidowana	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA												
Przychody segmentu razem	606 414	852 153	69 028	16 057	60 604	71 264	69 372	96 499	-28 244	-55 313	777 174	980 660
Przychody segmentu od klientów zewnętrznych	606 414	852 153	69 028	16 057	60 604	71 264	41 128	41 186	-	-	777 174	980 660
Przychody między segmentami	-	-	-	-	-	-	28 244	55 313	-28 244	-55 313	-	-
Wynik segmentu - wynik brutto ze sprzedaży	-9 218	53 170	2 346	3 168	3 718	2 928	-5 220	8 429	-	-	-8 374	67 695
Wynik operacyjny segmentu - znormalizowany	-85 726	-29 515	-2 574	968	674	300	-25 068	-10 467	-	-	-112 694	-38 714
Koszty restrukturyzacji	11 894	-	-	-	-	-	16 533	-	-	-	28 427	-
Utworzone (-) rozwiązane (+) rezerwy	-2 921	-9 446	-19 000	-	-	-	38	-30	-	-	-21 883	-9 476
Odpisy (-) rozwiązanie (+) – na aktywa niefinansowe	-284 308	-1 293 689	-1 051	-49	-	-	-94 424	1 154	-	-	-379 783	-1 292 584
Odpisy (-) rozwiązanie (+) – na aktywa finansowe	-73 789	-31 855	-	-4	-	-	-15 634	-432	-	-	-89 423	-32 291
Wynik operacyjny segmentu	-458 638	-1 364 505	-22 625	915	674	300	-151 621	-9 775	-	-	-632 210	-1 373 065
Wynik z działalności finansowej całej grupy											-53 354	-67 606
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności											-39 289	2 717
Zysk/strata brutto											-724 853	-1 437 954
Podatek dochodowy											57 664	-33 239
Skonsolidowany zysk/strata netto z działalności kontynuowanej											-782 517	-1 404 715
Skonsolidowany zysk/strata netto z działalności zaniechanej											-120 191	-66 664
Skonsolidowany zysk/strata netto razem											-902 708	-1 471 379
Zysk netto przypadający udziałom niekontrolującym											-1 005	533
Zysk/strata netto przypadający akcjonariuszom spółki dominującej											-901 703	-1 471 912
z tego:												
- z działalności kontynuowanej											-781 512	-1 405 248
- z działalności zaniechanej											-120 191	-66 664

INFORMACJE O SKONSOLIDOWANYCH PRZYCHODACH W UJĘCIU GEOGRAFICZNYM

	Górnictwo		Produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla przemysłu		Sprzedaż węgla		Pozostała działalność		Wartość skonsolidowana	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
POLSKA	486 611	522 642	66 511	13 064	-	-	39 182	40 533	592 304	576 239
ROSJA I WNP	63 028	152 670	9	9	-	-	64	-	63 101	152 679
UNIA EUROPEJSKA	42 140	37 011	2 428	2 923	60 604	71 264	1 882	653	107 054	111 851
POZOSTAŁE	14 635	139 830	80	61	-	-	-	-	14 715	139 891
RAZEM	606 414	852 153	69 028	16 057	60 604	71 264	41 128	41 186	777 174	980 660
KRAJ	486 611	522 642	66 511	13 064	-	-	39 182	40 533	592 304	576 239
EKSPORT	119 803	329 511	2 517	2 993	60 604	71 264	1 946	653	184 870	404 421
RAZEM	606 414	852 153	69 028	16 057	60 604	71 264	41 128	41 186	777 174	980 660

Informacja na temat głównych zewnętrznych klientów, od których przychody przekraczają 10% lub więcej łącznych przychodów Grupy Kopex, tj. 77.717 tys. zł. lub więcej.

Za okres od stycznia do grudnia 2016 roku kryterium ilościowe, określające klienta głównego zostało osiągnięte z trzema kontrahentami. Przychody z JSW S.A. zostały zrealizowane w wysokości 159.500 tys. zł. Powyższe przychody zrealizowane zostały w segmencie: górnictwo. KOPEX S.A. nie jest formalnie powiązany z powyższym odbiorcą. Przychody z PGG S.A. zostały zrealizowane w wysokości 101.153 tys. zł. Powyższe przychody zrealizowane zostały w segmencie: górnictwo. KOPEX S.A. nie jest formalnie powiązany z powyższym odbiorcą. Przychody z KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. zostały zrealizowane w wysokości 81.451 tys. zł. Powyższe przychody zrealizowane zostały w segmencie: górnictwo. KOPEX S.A. nie jest formalnie powiązany z powyższym odbiorcą.

Największymi odbiorcami Grupy Kopex w roku 2016 są spółki działające w segmencie: górnictwo, sprzedaży maszyn i urządzeń dla przemysłu, sprzedaży węgla oraz pozostałych produktów. Sprzedaż kierowana jest do odbiorców usytuowanych na ponad 20 krajach całego świata.

Główni dostawcy Grupy Kopex za okres 2016 roku:

Największymi dostawcami Grupy Kapitałowej w roku 2016 były spółki działające na rynku krajowym.

Udział jednego z dostawców przekroczył 10% udział w przychodach ze sprzedaży w 2016 roku. Kontrahentem tym była Spółka działająca w segmencie sprzedaży górnictwo, której udział w sprzedaży wyniósł 13,6%; powyższy dostawca jest spółką powiązaną kapitałowo z KOPEX S.A.

Aktywa trwałe (inne niż instrumenty finansowe, aktywa z tytułu podatku odroczonego, aktywa z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz prawa wynikające z umów ubezpieczeniowych) Grupy Kopex w 88,6% zlokalizowane są w kraju pochodzenia Jednostki Dominującej.

15. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nie uwzględnionych w sprawozdaniu finansowym

Do dnia zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji, tj. do dnia 28.04.2017 roku nie wystąpiły znaczące zdarzenia wymagające ujawnienia, poza opisanymi w notcie nr 2.

16. Informacje o łącznej wartości netto wynagrodzeń i nagród wypłaconych lub należnych dla osób zarządzających i nadzorujących emitenta w przedsiębiorstwie emitenta oraz informacje o wartości wynagrodzeń i nagród otrzymanych z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych w 2016 roku (netto), za okres pełnienia funkcji.

ZARZĄD		
Imię i Nazwisko		w tys. zł.
BARTOSZ	BIELAK	15
BOGUSŁAW	BOBROWSKI	609
PIOTR	BRONCEL	274
HENRYK	JURCZYK	183
ANDRZEJ	MEDER	106
MAGDALENA	NAWŁOKA	273
DARIUSZ	PIETYSZUK	291
MICHAŁ	ROGATKO	2
MAREK	USZKO	537
JOANNA	WĘGRZYN	104
JÓZEF	WOLSKI	131
KRZYSZTOF	ZAWADZKI	412
RAZEM WYNAGRODZENIA		2 937

RADA NADZORCZA		
Imię i Nazwisko		w tys. zł.
BARTOSZ	BIELAK	17
BOGUSŁAW	BOBROWSKI	2
JÓZEF	DUBIŃSKI	20
KRZYSZTOF	JĘDRZEJEWSKI	237
CZESŁAW	KISIEL	17
DANIEL	LEWCZUK	52
MICHAŁ	ROGATKO	112
JANUSZ	STRZĘPKA	19
RAZEM WYNAGRODZENIA		476

Z jedną z obecnie zarządzających osób zawarto umowę o zakazie konkurencji.

Wynagrodzenie Zarządu za 2015 rok wyniosło 2 215 tys. zł, wynagrodzenie Rady Nadzorczej za 2015 rok wyniosło 707 tys. zł.

13. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Na dzień 31.12.2016r. jednostkami powiązаныmi z Grupą Kopex była spółka dominująca najwyższego szczebla TDJ S.A. oraz spółki należące do Grupy TDJ, dla których spółka TDJ S.A. jest jednostką dominującą, tj.:

- TDJ EQUITY I Sp. z o.o.
- Polska Grupa Odlewnicza S.A.
- PIOMA – ODLEWNIA Sp. z o.o.
- ODLEWNIA ŻELIWA ŚREM S.A.
- KUŹNIA GLINIK Sp. z o.o.
- Polska Grupa Odlewnicza Spółka akcyjna S.K.A.
- Polska Grupa Odlewnicza Spółka akcyjna Estate S.K.A.
- ZAMET BUDOWA MASZYN S.A.
- ZAMET INDUSTRY S.A.
- Galantine Sp. z o.o.
- Narzędzia i Urządzenia Wiertnicze GLINIK Sp. z o.o.
- OOE Sp. z o.o.
- OOE Invest Sp. z o.o.
- PEMUG S.A.
- TDJ EQUITY II Sp. z o.o.
- TDJ EQUITY III Sp. z o.o.
- Fugo Zameł Sp. z o.o.
- EQUITY III TDJ Finance Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- TDJ Estate Sp. z o.o.
- TDJ Finance Sp. z o.o.
- INVEST TDJ Estate spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- KTW Sp. z o.o.
- INVEST 10 TDJ Estate spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- INVEST 11 TDJ Finance spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- Fugo – Odlew Sp. z o.o.
- Franciszkańskie TDJ Estate spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- TLK 4 TDJ Finance spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- Centrum Techniki Górniczej „Glinik” OOO (Nowokuźnieck – Rosja)
- Fabryka Maszyn J.S. Czernych S.A. (Kisielewsk – Rosja)
- STADMAR Sp. z o.o.
- FPM S.A.
- K77 Sp. z o.o.
- RM K77 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- Partner S.A.
- TDJ EQUITY IV Sp. z o.o.
- TDJ EQUITY V Sp. z o.o.
- Proinvest Sp. z o.o.
- Centrum TDJ ESTATE Sp. z o.o.
- TDJ Venture Sp. z o.o.
- INVEST 8 TDJ ESTATE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- TDJ Venture Investments SCSp
- Origo Sp. z o.o.
- FAMUR S.A.
- POLSKIE MASZYNY GÓRNICZE S.A.
- FAMUR FINANCE Sp. z o.o. (dawniej FAMUR FINANCE POLSKIE MASZYNY GÓRNICZE SPÓŁKA AKCYJNA S.K.A.)
- Famur Institute Sp. z o.o.
- DAMS GmbH
- OOO FAMUR ROSJA
- Famur India Mining Solutions PVT LTD
- OOO FAMUR UKRAINA
- TOO FAMUR Kazachstan
- FAMUR FAMAK S.A.
- FAMUR PEMUG Sp. z o.o.
- Biuro Projektów i Realizacji Inwestycji SEPARATOR Sp. z o.o.
- SKW Biuro Projektowo-Techniczne Sp. z o.o.
- Fugo – Projekt Sp. z o.o.
- FAMUR INVEST Sp. z o.o.
- FUGO SA

Spółka dominująca TDJ S.A. wraz z jednostkami od niej zależnymi jest spółką powiązaną z Grupą Kopex od dnia 21.05.2016r. Do dnia 30.11.2016r. jednostkami powiązаныmi z Grupą Kopex były spółki należące bezpośrednio lub pośrednio do pana Krzysztofa Jędrzejewskiego, w tym spółki z którymi w 2016 roku zawierano transakcje: Mostostal Zabrze S.A., Mostostal Zabrze Konstrukcje Przemysłowe S.A., Famago Sp. z o.o. w upadłości, Fabryka Obrabiarek Rafamet S.A., KW Sp. z o.o. - Promack Spółka K.A., Autokopex Sp. z o.o., Autokopex-Cars Sp. z o.o., Mostostal-Zabrze Realizacje Przemysłowe S.A.

W poniższej tabeli zaprezentowano nierozliczone salda z jednostkami powiązаныmi na dzień 31.12.2016r. oraz przychody i koszty wynikające z transakcji z jednostkami powiązаныmi w okresie istnienia powiązania.

17. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

NIEROZLICZONE SALDA	Należności handlowe i pozostałe (netto)	Należności z tytułu udzielonych pożyczek (netto)	Utworzone odpisy na należności wątpliwe ujęte w okresie	Stan odpisów aktualizujących należności wątpliwe	Zobowiązania handlowe i pozostałe	Zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek, przejętych długów, emisji obligacji
Na dzień 31.12.2016						
jednostki stowarzyszone	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki powiązane	107 661	-	-	-	1 043	55 884
spółka dominująca najwyższego szczebla	-	-	-	-	122	-
Na dzień 31.12.2015						
jednostki stowarzyszone	4 176	1 935	-	-	10 190	-
pozostałe jednostki powiązane	18 370	99 314	61 451	74 033	684	-

TRANSAKCJE ZAWARTE W OKRESIE	Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów	Pozostałe przychody (w tym dywidendy)	Przychody finansowe	Zakupy dóbr i usług	Zakupy środków trwałych i wartości niematerialnych	Koszty finansowe
W 2016 roku						
jednostki stowarzyszone	2 649	450	-	1 839	-	417
pozostałe jednostki powiązane	33 684	819	4 186	17 613	2 677	642
spółka dominująca najwyższego szczebla	-	-	-	10 851	-	10
W 2015 roku						
jednostki stowarzyszone	2 413	1 909	50	22 513	-	26
pozostałe jednostki powiązane	1 064	116	4 444	22 430	2 861	-

Transakcje z jednostkami powiązаныmi są przeprowadzane wyłącznie na warunkach rynkowych.

18. Oświadczenie Zarządu Spółki KOPEX S.A.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z zasadami obowiązującymi w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości, oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.

Roczne sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej KOPEX S.A., w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa.

Podmiot ten oraz biegły rewident dokonujący badania spełniali warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

Wiceprezes Zarządu

Bartosz Bielak

Prezes Zarządu

Beata Zawiszowska

Osoba odpowiedzialna
za prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Dyrektor Biura Rachunkowości i Podatków

Alina Mazurczyk

Katowice, dnia 28.04.2017r